Tankar

af A. Lidman

A. Lidman.

TANKAR

ÖFVER

EFESIERBREFVETS FÖRSTA KAPITEL

JEMTE TVENNE

PREDIKNINGAR

AF

A. LIDMAN

BUFFALO, MINNESOTA
1897

A. Lidman.

TANKAR

ÖFVER

EFESIERBREFVETS FÖRSTA KAPITEL

JEMTE TVENNE

PREDIKNINGAR

AF

A. LIDMAN

BUFFALO, MINNESOTA
1897

Tryckt hos Skoog & DeLander, 27 So. 4th St., Minneapolis, Minn.

FÖRORD.

FÖRELIGGANDE lilla arbete, som nu utkommer i den stora bokmarknaden, utgifves icke för att "fylla ett länge kändt behof", utan fastmer är det min önskan, att dessa anspråkslösa rader måtte få blifva ett litet ljus för dem i mörkret vandrande och till tröst och uppmuntran för Guds folk. Måtte så ske, är min hjertliga önskan!

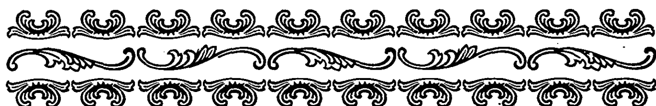
Författaren.

TANKAR

—ÖFVER—

EFESIERBREFVETS FÖRSTA KAPITEL.

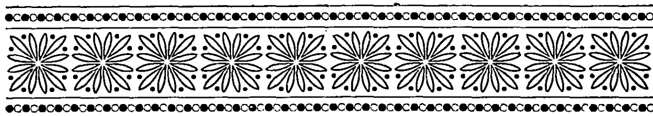

DET för alla bibelläsare så väl bekanta Efesus var fordom en af Mindre Asiens mest beryktade städer. Här reste sig det praktfulla Dianas tempel, räknadt bland verldens sju underverk, der man medelst offer och andra hedniska bruk dyrkade gudinnan Diana. Innevånarne voro bekanta för sin lyx, sitt lättsinne och sin nyckfullhet. Vid sin genomresa, år 54, predikade aposteln för de många Judar, som härstädes nedsatt sig, men råkade under sin predikan stöta på svartkonstnärerna och deras mission samt guldsmeden Demetrius och hans verksamhet, en stöt, som hade till följd, att de förre brände upp sina böcker till ett värde af 30,000 kr., och Demetrius och hans anhängare, hvilka ansågo sitt handtverk hotadt, stälde till ett upplopp, som endast genom kanslerens mellankomst med möda stillades. Under sin treåriga vistelse härstädes bildade aposteln en församling af judar

och hedningar; och af åtskilliga omständigheter, antydda i Apostlagerningarna kan man sluta till, att denna församling var ett föremål för hans synnerliga omtanke och kärlek.

Efesus var en gång medelpunkten för den religiösa verksamheten i Mindre Asien, och år 341 hölls der det tredje allmänna kyrkomötet. Nu har dock varningsropet (Upp. 2: 5) gått i bokstaflig fullbordan: ljusstaken har blifvit bortstött från sitt rum, så att nu torde knappast en enda kristen finnas bland de vidsträckta ruinerna. Men Gud vare evigt lof, att han åt oss bevarat detta sköna bref, som de troende i Efesus, nu längesedan hemgångna, fingo sig tillsändt, och ur hvilket de fingo läsa: "Men Gud, som är rik på barmhertighet, har för sin stora kärleks skull, hvarmed han har älskat oss, gjort oss, som voro döda genom våra öfverträdelser, lefvande med Kristus. — Af nåden ären I frälste". — — — —

Brefvet skrefs under apostelns första fångenskap i Rom omkring år 62 och innan ännu hans fångenskap antagit den svårare karaktär, som synes hafva utmärkt dess slut.

EFESIERBREFVETS FÖRSTA KAPITEL.

VI VILJA börja med att låta Paulus sjelf tala till oss. Han säger, att han är en Jesu Kristi apostel, ett Jesu sändebud, en budbärare från honom, som har all magt i himmelen och på jorden. Det torde vara af den största vigt för hvar och en att taga vara på, hvad Jesu Kristi sändebud har att säga om honom, som har sändt dem. I synnerhet borde de, som bekänna sig tro på Kristus och genom Anden blifvit förda till sanningens kunskap, lyssna till en sådan af Gud sänd budbärare. Till denna mörka verld sändes Paulus af Jesus genom Guds vilja att förkunna evangelium för alla kreatur: ett och samma glada budskap för alla menniskor. Icke ett evangelium för bättre folk och ett annat för de sämre eller fattigare, utan ett evangelium om fri nåd

för hela verlden, och allt intill jordens yttersta gränser skall detsamma varda hördt, trodt och anammadt. Aposteln framträder icke på ett skrytsamt och braskande sätt, och, oaktadt sitt höga kall och sin stora förmåga, talar han icke om sig sjelf eller sina eröfningar bland hedningar och judar, utan så här heter det: "I skolen derföre veta, I män och bröder, att genom honom varder eder förkunnad syndernas förlåtelse, och att hvar och en som tror varder i honom rättfärdiggjord ifrån allt, hvarifrån I icke kunden rättfärdiggöras genom Moses lag. Sen derföre till, att öfver eder icke kommer det som är sagdt i profeterna: Sen, I föraktare, förundren eder och varden till intet! ty ett verk vill jag göra i edra dagar, ett verk, som I ej skolen tro, om någon förtäljer det för eder" (Apg. 13: 38, 41). Så der låter det, då en Jesu budbärare talar. Det var Guds vilja att hans sändebud skulle så tala. Gud ville genom dem förkunna syndernas förlåtelse; men han ville ock genom samma tjenare göra kändt huru det kommer att gå dem, som förakta ett sådant evangelium.

Till de heliga, som äro i Efesus, är detta bref ställdt. Det hebreiska ordet "kadosch" som

betyder *ren*, afskild eller helig, kan i högsta mening endast tillerkännas Gud, såsom varande absolut skild från all synd, viljande det goda och hatande det onda, och såsom en följd deraf ropar han åter och åter till sitt Israel: "Varen helige, ty jag, Herren eder Gud, är helig" (3 Mos. 11: 44 m. fl. st.). Helige, helgon, det heliga folket kallas vidare Guds egendomsfolk under gamla förbundets tid (Jemf. Dan. 8: 24). I nya testamentet kallas Kristi lärjungar, alla sant troende, det heliga folket (1 Petr. 2: 9), emedan de äro afskilda från verlden, förenade med Kristus och delaktiga af den Helige Ande (1 Tess. 3: 13). Den helige Guden och den helige Anden hafva fordom gjort och göra ännu i dag menniskor heliga; och blott de, som äro så helgade, hafva arfslott i ljuset, emedan de äro heliggjorda af Anden genom Jesu Kristi kropps offer.

Så länge menniskan låter sig helgas och ledas af Guds Ande, är hon ett med Gud och hans Son Jesus Kristus; men så snart hon viker af på slingriga stigar, blifver egensinnig, uppstutsig och fariseisk och så på egen väg söker frälsning, har hon mistat den tillflödande helgelsekraften och är fallen ur nåden.

Den helighet, hon en gång egde i förening med Gud, har hon förlorat. Icke heller har hon några förlager af helighet att lefva på, blott ett minne från flydda dagar: huru glad hon då var och huru lätt och lustigt det då var att vandra på Herrens vägar. Då kostade det ingenting att lefva ett heligt lif och man visste ej att klaga öfver några förluster under den tiden. Men nu, sedan den inre, lefvande helgelsekraften ej mera påaktas, har allting blifvit så svårt och besvärligt. Så länge en sådan menniska lefde, ledd och påverkad af Anden, spred hon omkring sig en god Jesu Kristi lukt, liksom det friska, grönskande trädet utsprider sin doft, och det kändes ett himmelskt behag att komma i hennes närhet. Nu deremot liknar hon det torra trädet, som står der utan nytta, spridande omkring sig en lukt af död och förruttnelse. De torra löfven susa visst och göra mycket väsen af sig, ej af någon inre lifskraft utan genom yttre påverkan och hvarje liten vindpust kommer det gamla, döda trädet att knarra och braka, och mest låter det höra sig, då det kommit att hänga på ett annat träd. Att tänka sig hålla uppe det kristliga lifvet, då trädet börjat torka från roten, är

blott att göra förbund med satan och gå förlorad. Bästa och enda vägen är att bekänna sina synder och missgerningar och få barmhertighet. Och kära du, se till, att du ej blifver för gammal kristen till att bekänna dina synder, ty Gud och menniskor veta, att du ännu ej blifvit för gammal att synda.

Det skall alltid komma att heta till de heliga som *äro* i Jesus Kristus, ej till dem som *hafva varit: Nåd vare med eder!* Nåd vare med eder! Tänk, hvilken helsning till dem, som äro i Jesus Kristus! En helsning från sjelfva nådekällan, meddelad af Guds eget sändebud! Här kan tillämpas hvad Jesus sade i liknelsen om de olika pundens förvaltning: "Gifven åt den som hafver". Den som hafver Jesus, han eger allt, och han skall ock hafva nåd att förblifva i honom, såsom grenen i trädet. Hör, du heliga själ, som alltid trängtar efter mera helighet och som ännu aldrig blifvit nöjd med din helgelse: *Nåd vare med dig!* Var tillfreds med denna gåfva ifrån honom, som sade till den bekymrade aposteln: "Min nåd är dig nog; ty min kraft är fullkommen i de svaga" (2 Kor. 12: 9). Tänk, hvilken salighets lysande sol, som gick upp öfver den för syn-

dens skull förbannade jorden, då den första tillsägelsen om nåd ljöd från himmelen till den fallna menniskan! En sol, som aldrig går neder eller mister sitt sken.

Om en menniska lefver ett heligt och rättfärdigt lefverne, så är det ett bevis på att hon ledes och undervisas af Guds nåd, såsom man af frukten lärer känna hurudant trädet är. — "Derföre förakta icke Guds nåd; ty Gud hafver icke kallat oss till orenhet utan till helgelse. Fördenskull, den som föraktar detta, han föraktar icke en menniska utan Gud sjelf, som ock gifvit sin Helige Ande ibland eder" (1 Tess. 4: 7, 8). Menniskans frälsning består deruti, att hon låter sig delaktiggöras af Guds väsen genom den Helige Andes verkningar i själen. "Ty vi hafva icke fått verldens ande, utan den Ande, som är af Gud, att vi må känna de nådeförmåner, som äro oss gifna af Gud, hvilka vi ock förkunna, icke med ord, som mensklig vishet lärer, utan med ord, som den Helige Ande lärer, i det vi framställa för andliga det andligt är" (1 Kor. 2: 12, 13). Det finnes ingen i himmelen eller på jorden mer än Jesus, som kan frälsa syndare; intet annat namn är gifvet, i hvilket vi kunna salige varda. Derföre

ropar ock Gud jemt och samt i sitt ord: "Vänden eder till mig! Hören, att eder själ må lefva! O, att du ville höra min röst!" o. s. v. — Jesus förde samma lära angående menniskans frälsning, då han säger: "De vilja icke komma till *mig*, att de måtte få lif". Och Johannes: "Alla dem, som honom anammade, dem gaf han magt att blifva Guds barn, dem som tro på hans namn". Till dessa, som så blifvit förda från döden till lifvet i den älskade Sonens namn, ljuder den uppmaningen: "Blifven i mig; ty mig förutan kunnen I intet göra". Såsom redan antydt är, vet icke Herren att i sitt ord tala om någon medverkan å menniskans sida till den gudomliga nådens erhållande. Ty den Guds frälsande nåd, som bjudes åt de bortkomna, förlorade barnen är ett uttryck af Guds väsen, lika sjelfständig som han, lika gammal och lika gränslös och har genom Jesus blifvit uppenbar till syndares frälsning. Paulus var nog på rätt stråt, då han utbrister: "Är det nu af nåd, så är det icke af gerningar, annars vore nåd icke nåd". Förstår du ej, att om icke någon luft funnes, kunde icke fågeln flyga, om än hans vingar voro aldrig så långa. Om den lifgifvande solen ej ginge upp, blefve

det ingen aag och alla konstgjorda ljus i ver
den förmådde ej skingra det djupa mörkret, ä
mindre åstadkomma lif och rörelse. Om l
ej funnes, kunde inga rörelser eller andra lif
yttringar förekomma. Hos döda ting kunn
visserligen rörelser åstadkommas, men de är
ej lifsyttringar, utan blott verkan af någon yt
re orsak. Så ock i andligt afseende. Ett l
som ej är upptändt af Guds Ande, är idel dö
och dess yttringar blott skrymteri och en sty
gelse inför Gud. Men det eviga lifvet är e
gåfva af honom, som sade: "Jag är uppstå
delsen och lifvet". "Den som hafver Sone
han hafver lifvet; men den som icke hafv
Sonen, han hafver icke lifvet". "Så står all
sammans i Guds nåd att saliga vi blifva".

Med lifvet i Gud följer ock frid med h
nom. Frid af eller ifrån Gud och frid med Gu
äro två skilda ting. I änglasången ljöd de
"Ära vare Gud i höjden och frid på jorden!" et
Det var från Gud denna helsning kom; me
derföre var icke säkert, att alla, som hörd
detta fridsbud, i sin själ egde den frid, so
öfvergår allt förstånd; ty då, som nu, funn
de, om hvilka det kunde sägas: "Den ogu
aktige hafver ingen frid, säger min Gud".

Genom syndafallet blef friden mellan Gud och menniskan afbruten, och ofrid och fruktan för Gud inträdde i menniskans sinne. Det var icke för något annat väsen, som den skuldmedvetna menniskan gömde sig, än sin kärleksfulle skapare. Men redan då uppenbarar Fadren sjelf för den fallna varelsen, att han, oafsedt hennes fall, likväl hyste fridens tankar och icke bedröfvelsens: går omkring och med sin kärleksfulla fråga: "hvar är du?" söker efter de bortkomna och gör dem en bättre drägt, hållbarare än de fikonalöfsskörten, hvilka de sjelfva lappat ihop. Gud hade skapat menniskan till sin afbild, att hon skulle vara honom lik i allt, hvartill han ämnat henne; men då öfverträdelsen var begången, inträdde en väsendtlig skilnad å menniskans sida. Det barnsliga förtroendet och kärleken var borta, och i stället inträdde fruktan och hat. Men till vår eviga lycka förändrades icke Fadrens sinnnelag: den alltigenom gode Guden förblef sig lik. Hade han ock fallit, eller den minsta rubbning inträdt i hans väsende, då hade vi varit förlorade. Nej; han har varit, är och förblifver densamme i nåd och förbarmande och är Gud, högtlofvad i evighet, och som ej

låter djefvulen bedraga eller tillkrångla sig till någon tid! — På syndafallets dag lyste solen lika klart, som den förut gjort; men då det eviga offret för våra synder framfördes till slagtning, kunde hon ej uthärda att åse de lidanden vår dyre Frälsare utstod: då miste hon sitt sken. Likväl var det "af Guds nåd, som Jesus skulle smaka döden för alla". Fridsbudet till menniskan är således mycket gammalt, men det oaktadt lika nytt, lika glädjande för de fridlöse, som det var för de bäfvande och förskräckta lärjungarne, då Jesus, efter sin uppståndelse, helsade dem med *frid* (Joh. 20: 19). Den frid, som är af Gud, öfvergår allt förstånd; den friden förvarar hjertat och sinnet i Kristus Jesus; den gifver kraft och mod att uthärda i lidanden, förakt och allehanda pröfningar, som dagligen påkomma i detta lifvet. Paulus säger: "Han är vår frid", nemligen Jesus Kristus. Han icke blott *meddelar* frid, utan han *är* friden. — Den, som sålunda anammat Jesus till salighet, han är i besittning af allt, hvad den kärleksrike Guden har att gifva menniskan till frälsning både för tid och evighet. "Han är oss af Gud gjord till visdom, rättfärdighet, helgelse och förlossning". Det

är rigtigt härligt redan här i tiden att vara ett med honom, som sade: "Frukta dig icke, du lilla hjord, ty eder Faders goda vilja är, att han vill gifva eder riket". Han lofvade sina trogna ganska mycket, då han, å sin Faders vägnar, lofvade dem ett helt rike; men han som lofvade det är ock mägtig att hålla sitt löfte. Tänk blott, *ett helt rike!* Du fattiga själ, som hela ditt lif varit fattig, och aldrig du annat blifver i denna verlden; huru du än bär dig åt, torde du likväl få stå qvar på fattiglistan. Du tycker nog mången gång, att det är tungt att fattigdomen blifvit din lott. Du ser de rika i denna verlden, de hafva allt hvad de kunna önska, äro glada och modiga och kanske med förakt se ned på dig, som går der krokig och lutande. Tag det till ditt hjerta en gång, och tro detta fasta löftet: Fadren, din Fader, skall gifva dig riket. Icke derföre att du varit en hans så lydige undersåte, utan emedan du ej funnit tröst i något annat än att hylla Sonen (Ps. 2: 12), skall Fadren, efter sitt goda behag, gifva dig riket. Du får det nog icke som du vill i denna tiden, "ty du är under förmyndare och föreståndare intill den dagen, som af Fadren förelagd är". Haf tålamod en

liten tid! "Det kommer allt för den, som funnit vägen" etc. När den dag inbryter, då verlden skall förgås med hennes lustar, då är ock den dagen inne att dina fötter skola stå i Jerusalems portar och dina ögon skola se Konungen i hans härlighet. Gode Gud, gif oss din Ande, som leder oss på dina vägar att vi ej må gå miste om detta härliga mål!

Efter att aposteln så här tillönskat de troende nåd och frid af Gud, börjar han att *välsigna Gud och vår Herres, Jesu Kristi, Fader, som har välsignat oss med all andelig välsignelse i de himmelska tingen i Kristus; såsom han har utvalt oss i honom före verldens grundläggning, att vi skola vara helige och ostrafflige inför honom, och i kärlek har förutbestämt oss till barnaskap hos sig, genom Jesus Kristus, efter sin viljas goda behag, sin härliga nåd till pris, med hvilken han har benådat oss i den Älskade.* Då aposteln, i salig glädje öfver sin egen och andras frälsning, vill gifva uttryck åt sina känslor, vet han ej något bättre sätt, än att *välsigna* Gud. Han tänkte ej så här: vi måste göra Fadren någon tjenst eller bereda honom någon glädje, om vi skola få vara hans rätta barn och blifva bevarade. Nej; för en sådan tanke fans icke

något rum hos honom. Det är ej det fariseiska högmodet, som kommer de troende att så der välsigna Gud; det är den inre, barnsliga kärleken till Gud som gör, att vi hålla hans bud. Denna kärlek framträder ej med stora, märkvärdiga ord och åthäfvor, då den nalkas Gud, utan lika okonstladt som det lilla barnet, då det kryper upp på sin faders knä och säger så förtroendefullt: "du är min fader, du". Så göra de fattigas barn, så göra ock konungens barn. De akta ej på de höga titlarne och utmärkelserna eller de regler, som främlingar måste iakttaga. De tänka blott på en sak: "du är min fader, du". Denna "barnavälsignelse" gläder föräldrarnes hjertan på det högsta; och, oaktadt de äro väl bekanta med sina barns behof och känna dem bättre än barnen känna sig sjelfva, låta de dock de små få uttrycka sin kärlek, på hvad sätt de kunna, utan att häckla på dem för brott mot faststälda regler och former eller derför, att de säga om samma sak så många gånger. Sammalunda behagar det ock vår Fader derofvan, då vi välsigna honom och förehålla honom, att han är vår Fader, som har lofvat upplyfta, hjelpa och bära oss igenom detta lifvet ända hem till

sitt himmelska rike. Derföre, det som utgör de trognas glädje är, att Gud allaredan har välsignat oss med all andelig välsignelse i de himmelska tingen. Den som Gud har välsignat, den är rik på allt godt, och så länge Guds välsignelse varar, så länge varar ock den troendes rikedom; ty det är "Guds välsignelse. som gör huset rikt utan möda". Då välsignelsen är borta från en person i lekamligt afseende, så må densamme släpa och arbeta natt och dag, det vill ändå ej gå ihop. En sådan jägtar också alltjemt efter mer; känner sig aldrig nöjd och belåten; kan ej heller få någon verklig tröst i ordet; rifver och letar der efter något, som kunde lätta och understödja sinnet; med ett ord: den "arbetar hela natten och får intet". Orsaken är helt enkelt den att de förgäta honom, om hvilken det heter: "All god gåfva och all fullkomlig gåfva kommer ofvanefter ifrån ljusets Fader". Den andeliga välsignelsen kan i sanning kallas störst af alla, ty den räcker icke blott till denna tidens gräns, utan den sträcker sig långt bortöfver in i evigheten, der de välsignade åtnjuta en evig välsignelse; ty såsom af Fadren benådade, skola de ock varda kända af honom på

den yttersta dagen. Ord kunna ej uttrycka hvad det innebär: *all andelig välsignelse.* Att få tro på Jesus, hafva syndernas förlåtelse i hans namn, lust till Guds lag efter den invärtes menniskan, behof af umgänge med Gud och hans barn, älska den som föder och alla dem som äro födda af honom, vara rädd för att göra något ondt och synda emot sin Gud, samt att med ett Gud hängifvet sinne vänta hans Sons Jesu Kristi härliga uppenbarelse: detta är en del af de andeliga välsignelser, hvarmed Gud har välsignat oss. Att tro mycket *om* Kristus, det kan skrymtaren komma ut med men ändå icke tro *på* honom. Att veta mycket om den smala vägen, som drager till lifvet, huru det gäller att försaka hvad som hörer till denna verlden, och att det fordras att vara ett lefvande, heligt och Gud behagligt offer för att lyckligt ernå det saliga mål, som väntar vid lifvets slut: allt detta kunna de oomvände hafva i hufvudet ganska klart, men ändå vara fjerran från den rätta vägen, samt gå der och "se på himmelen och falla i afgrunden", blott för den enda, vigtigaste och dock icke påaktade omständigheten, att Jesus aldrig fick rum att bo genom tron i deras hjertan. Dessa

menniskor äro i ett afseende mycket lika den förlorade sonen. Han visste ganska väl, då han gick der och närde sig bland svinen, att det fans mycken välsignelse i hans faders hus, att till och med tjenarne fingo allt de behöfde deraf; men sjelf var han med allt detta vetande utom det område, der fadern kunde räcka honom hvad han behöfde. Men då han besinnade sig, stod upp och gick hem, då blef det råd med alltsammans. — Ja, *välsignad vare Gud, som i kärlek förutbestämt oss till barnaskap, efter sin viljas goda behag, sin härliga nåd till pris!* Aposteln låter oss få veta Guds tänkesätt före verldens grundläggning: "Han utvalde oss till barn i Kristus". Är det icke stort! Med *oss* menas de, som redan lyckligen hunnit hamnen, vi, som nu lefva på jorden och utgöra hans får, samt alla de, som hädanefter komma att tro på den Frälsare, Fadren sändt i verlden: alla äro utvalda i honom, ej då de blefvo troende, utan före verldens grundläggning. Vill du i dag, o själ, lyssna till Jesu röst och "gå dit han vill kalla", så blifver du en af dem, som äro utvalde. Alla äro vi föremål för detta Guds eviga nådeval i Kristus, Gud vare lof! Tror du på Jesus och låter dig af honom fräl-

sas från dina synder, då är du utvald, hvem du än vara må. Vi äro utvalda till att frälsas genom Jesus. Derföre säger ock skriften: "Alla dem, som honom anammade, dem gaf han magt att blifva Guds barn." "Den Sonen haf-ver, han hafver lifvet; och detta är evinnerligt lif, att känna dig allena, sann Gud, och den du har sändt, Jesus Kristus" etc. Det är vår saliga tröst, att vi få sätta all tro och lit till Jesus, hvilken Gud af sin stora kärlek har gifvit verlden till en förlossare och återlösare. — I gamla testamentet var det genom lagen stadgadt, att om någon för fattigdoms skull måste sälja sin egendom, så egde hans närmaste skyldeman rätt att åter igenlösa den från köparen. Så igenlöste Boas Mahlons egendom (Rut. 4: 9.). På samma sätt igenlöste Jeremias sin kusin Hanameels åker (Jer. 32: 7.). Skyldemannen hade ock rättighet att nedslå den, som förgripit sig på hans frändes lif. En sådan *Goel hadom* hade således en dubbel förpligtelse: att återförvärfva ett förloradt arf eller egendom åt sin frände, samt att hämnas om någon förgripit sig på hans närmastes lif. Så ock vår Frälsare: "Efter som barnen hafva kött och blod, har han sjelf blifvit delaktig deraf, för

att såsom vår *Goel*, genom sin död nederlägga våra själars fiende, djefvulen, och igenlösa åt oss det förlorade himlaarfvet" (Ebr. 2: 14; 9: 12). Utur eländets djup blickade Job upp till sin förlossare, sin *Goel*, hvilken han visste skulle stå på hans sida, om än allt annat fölle (Job 19: 25). O, ve den menniska, som föraktar denne *ende* Frälsare! Hvem skall försvara dig, o själ, om du trampar denne återlösare och hans blod under dina fötter? Det är genom denne *Goels* blod, som vi hafva "förlossning och syndernas förlåtelse genom hans nåds rikedom". Tänk, om hvarje menniska visste hvad glädje och lycka det har med sig att hafva syndernas förlåtelse, då skulle man icke kunna ila till denna verldens usla brunnar för att tillfredsställa sina begär. Vi hafva i honom syndernas förlåtelse, och "om någon syndar, så hafva vi en försvarare hos Fadren, den rättfärdig är". Icke blott en gång fingo vi åtnjuta välsignelsen af syndaförlåtelsen i Jesus, och sedan vi en gång fått smaka den, tog den slut. Nej, Gud vare lof! det står icke så, utan: "vi *hafva* förlossning genom hans blod och syndernas förlåtelse". Om vi blott en gång fått dricka ur denna brunnen, då vi flyttade in i

staden syndernas förlåtelse, så hade det visserligen varit godt; men bättre är det ändå, att brunnen gifver vatten beständigt, under alla tider på året, och att vi hafva frihet att dagligen njuta af detsamma. Jesus är denna lefvande springkälla, som alltid flödar. För den törstige smakar det alldeles utmärkt, och de som hafva druckit deraf och ännu hålla på att dricka, de veta att beprisa detta vatten; men de, som ej smakat deraf, kunna naturligtvis ej veta huru sött och helsosamt det är, utan döma derom, som den blinde om färgen. Det är "Guds nåds rikedom", som är sjelfva ådern i denna alltid flödande källa. — — Många rika finnas, som hafva blifvit fattiga i detta lifvet, och utan Jesus hafva de blifvit ännu fattigare i evigheten. Men vår Fader är så rik, att huru många barn han än har att försörja, räcker det ändå till, och han skall aldrig komma i förlägenhet eller råka i brist derföre, att han får kosta på oss så mycket. "Han är rik öfver alla", och icke en sådan, som gömmer sin rikedom för sig sjelf eller samlar åt barnen tills de blifva fullväxta, utan han gifver af sin rikedom åt barnen medan de äro små, och gifver dem en vidtomfattande uppfostran, så att de blifva

lärda för himmelriket. Derföre säger ock aposteln, att han låtit sin rikedom *öfverflöda* på oss i all *vishet* och *förstånd.*

Hvad var orsaken, att konung David kostade på den fattige Mefiboset så mycket? Han som tyckte sig sjelf så förnedrad, hvilket han också var. Han säger sjelf till konungen: "Hvad är jag, din tjenare, att du vänder dig till en död hund, sådan som jag" (2 Sam. 9: 8)? Det menskliga förståndet tycker väl, att det är ej mycket värdt att bry sig om en så förnedrad varelse, men blott litet af den godhjertade konungens rikedom är nog att ställa den fattige på god fot. Mefiboset blef icke blott hjelpt för tillfället och sedan återsänd till sin orenhet, utan konungen upptog honom i sitt hus, lät honom bo i Jerusalem och lät honom dagligen spisa vid sitt bord, såsom ett af konungabarnen

"Det kostar Gud ju ganska ringa,
Den fattige att göra rik;
Den rike att till armod bringa,
En hög den låge göra lik;
Ty Gud, den högste undersman,
Upphöja och förnedra kan".

Gud har kungjort för sitt folk *sin viljas hemlighet efter sitt välbehag.* Aposteln säger i Rom. 16: 25, 26, "att den hemlighet, som från eviga

tider varitförtegad, har nu blifvit uppenbar, och genom profeternas skrifter, på den evige Gudens befallning, kungjord till trons lydnad ibland alla hedningar". Den käre aposteln hade fått det uppdraget af sin Herre och Mästare att upplysa alla om "hurudan hushållningen är med den hemlighet, som från evighet har varit fördold i Gud, alla tings skapare" (Ef. 3: 9). "Nu har den blifvit uppenbar för hans helige" (Kol. 1: 26). Det är "nåden, som varit till och är oss gifven i Kristus Jesus från uråldrig tid" (2 Tim. 1: 9). Det är således ingen *dold hemlighet* längre, nu, då profeter, evangelister och apostlar samt en stor skara vitten i den närvarande tidsåldern utbasuna hvad den evige Guden har i sina tankar rörande vårt eviga väl. Det är dock med denna uppenbarelse af Guds eviga kärleksråd, som med allt annat, som han gjort och gör till den fallna menniskans räddning: de äro så få, som kunna glädja sig deråt. Dertill behöfves ock en uppenbarelse af den Helige Ande i syndarens hjerta; ty är det mörkt der, och du söker att städse freda dig för sanningens ord, hvilket är en dom öfver allt mörker, så må du bära

dig åt på hvad sätt du kan komma ut med, men sanningens ljus kan aldrig tändas i din själ. Du är i andligt afseende alldeles lik en lekamligt blind. Han är ju lika främmande för huru det ser ut omkring honom, såväl midt på ljusa dagen, då solen skiner klarast, som under den mörkaste natt. Men om hans ögon öppnas och han blifver seende, så kan han ej hjelpa att i första hand skilja mellan ljus och mörker, dag och natt. De minsta ljuspunkter blifva för honom såsom solar, medelst hvilka han ledes till större och klarare ljus, och nu kan han fatta mycket, som föreföll honom obegripligt, ja dåraktigt, så länge han var blind. Likaså är det, då det gäller Guds ord, och den andliga uppenbarelsen. Innan den Helige Ande fått tända sitt ljus i själen, famlar man i mörker och dömer om andliga ting såsom den blinde om färgen, letande öfver hela verlden, sökande den lefvande ibland de döda. Men lika litet, som de kära, troende qvinnorna funno Kristus i grafven, lika visst är det, att den själ, som drifves hit och dit af ropet: "Se, här är Kristus, eller se, der", aldrig finner hvarken honom eller hans salighet, ty nu bor han och vistas bland de uppståndna,

de lefvande, och har för alltid sagt farväl åt döden, grafven och dödsriket; ty öfver dessa väldigheter har Jesus vunnit en härlig seger, Gud vare lof! Vilja vi nu ock vinna och hinna fram till det saliga målet, så låtom oss låna våra öron till hans röst och lyssna till denna ljufliga kungörelse: "Allt är nu redo". Så få vi ock derigenom till gengäld den dyra gåfvan *tron* — ett Guds verk uti oss — och med den gåfvan öfvervinna vi alla våra fiender och hela verlden; "ty detta är segern, som öfvervinner verlden, vår tro". Under gamla förbundets tid voro många sätt förordnade, på hvilka menniskan kunde nalkas Jehova; särskildt voro de många offren sådana sätt. Om menniskan ej hade fallit i synd, så hade hela hennes lif varit för Gud en enda personlig sjelfuppoffring, och alla de yttre tingen hade varit sammanlänkade i ett sådant offer såsom delar i ett helt, men då fridsbandet mellan Gud och menniskan blef afslitet genom öfverträdelsen, inträdde främmandeskap hos öfverträdaren, såsom det gör än i dag. Det är den, som gör illa, som blifver främmande, skygg och bortvänd på alla sätt. Öfverträdelse har alltid haft sådana följder. I denna ställning kände

de öfverträdande ett behof af återförening med det heliga väsen, som de kände sig vara skilda ifrån, och till den ändan framburo de af det bästa de hade för att blidka den Helige och återställa det forna förhållandet mellan honom och de förvillade barnen. Det var icke Gud, som befalde de första bröderna, att de skulle offra; de kände det behofvet inom sig sjelfva, Samvetet sade dem, att något måste göras, och detta görande gifver sig uttryck i offer. Historien visar, att af alla nationer och under alla tidsåldrar hafva menniskor framburit offer till ett högre väsen. Noah offrade bränneoffer efter sin räddning undan floden, gifvande dermed ett uttryck af sitt hjertas tacksamma känslor mot sin Gud, ej af rädsla för honom, som så nådligen hulpit. En sådan "förkroppsligad" tacksägelse och bön, som utgår af hjertat, behagar Herren. Noah kunde ju hafva uppsändt en hjertlig bön och låtit sin Gud höra sina tacksamma läppars ljud, utan att då, just då, taga af det enda han hade till bränneoffer; men se, han gjorde icke hvad som i hans och andras ögon kunde tyckas vara lika godt, utan hvad han visste *vara Guds vilja*, derefter handlade han: "Ingen komme tomhändt inför mitt

ansigte" (2 Mos. 23: 15; 5 Mos. 16: 16). Gud gaf åt menniskorna under det gamla förbundets tid genom de många olika offren en anvisning om rening, försoning, syndaförlåtelse och frid, och om allt, som hörde till menniskans välfärd, var han mån. Gud sjelf gaf åt menniskorna det, som de skulle offra, och det, som han ej hade gifvit, det kräfde han ej ut. Hade de ej fått någon stut eller ung ko, så tvingades de ej att arbeta sig till ett sådant offer, utan i så fall var ett mindre tacknämligt, såsom en dufva eller något dylikt. Allt sådant, som fostrades genom mensklig ans och flit kunde frambäras såsom offer, ej det, som kunde plockas af vilda buskar och träd eller jagas i skogen. Nej, så söt som honung än är, och så nödvändig som surdeg kan vara i vissa fall, fingo de dock icke komma på altaret såsom en välbehaglig lukt (3 Mos. 2: 11, 12). Allt, som tyder på orent och eget, har Gud visat bort från sitt ansigte; det egna uppblåsandet, den egna storheten håller ej stånd inför den helige och rene. Fastän Herren hade förordnat dessa offer och inrättningar i gamla förbundets tid till menniskans egen hjelp och frälsning, så regerades likväl största delen af

den föreställningen, att det yttre iakttagandet var förtjenstfullt inför Gud. Genom profeterna lät Herren dem förstå, att, såvida icke alla offer och gerningar utgå såsom en frukt af hjertats hängifvenhet till Gud och det goda, är och förblifver allt en styggelse inför honom. "De ogudaktigas offer är en styggelse, än mer, då de frambära det för brott" (Ord. 21: 27). "Hvad frågar jag efter rökelse, som kommer ifrån Saba, eller efter bästa kanel från fjerran land" etc. (Jer. 6: 20). Den lydnad och sjelfuppoffring, som Guds barn äro skyldiga sin himmelske Fader, är i nya testamentet ofta framstäld under bilden af offertjenst. Synd- och skuldoffer slippa vi; ty ett sådant är offradt en gång för alla, ett offer, som hos Gud evigt gäller; men väl uppmanas vi att frambära andra offer: "att offra oss sjelfva" — 1 Pet. 2: 5— "att göra Herrens namn kunnigt" o. s. v.; "ty ifrån solens uppgång allt intill dess nedergång skall mitt namn vara stort ibland folken; och på hvarje rum skola rökoffer frambäras åt mitt namn och rena offergåfvor; ty stort skall mitt namn vara ibland folken, säger Herren Sebaot" (Mal. 1: 11). Och vidare: "Så förmanar jag nu eder, mina bröder, vid Guds

barmhertighet, att I frambären edra kroppar till ett offer, som är lefvande, heligt och Gud behagligt, eder andliga gudstjenst" (Rom. 12:1). Att i verklighet, med hela hjertat, handla i en salig tro på Jesus, är inför Gud derofvan mycket behagligt, såsom det heter vidare, att aposteln var rikligen försedd med de gåfvor, som de troende hade offrat, en ljuf vällukt, ett täckligt offer, behagligt för Gud (Fil. 4:18). Ännu ett ljus till i den rätta lyktan för våra fötter. — Och må den nåden gifvas åt Guds folk, att de icke bära lyktan genom lifvet utan ljus! — "Låtom oss derföre genom honom alltid till Gud frambära lofoffer, det är, *frukt* af läppar, som prisa hans namn! Men förgäten icke att göra godt och dela med eder! ty sådana offer täckas Gud" (Ebr. 13: 15, 16). Dessa offer, hvilka på många ställen omnämnas och anbefallas i nya testamentet, och som vi å vår sida må iakttaga, och såsom benådade i honom utöfva, om vi annars skola kunna förblifva på den vägen, som drager till lifvet; dessa offer, säga vi, har icke Kristus genom sin död afskaffat i den mening, att vi skulle slippa att lefva ett heligt och rättfärdigt lif. Nej, var vaken, o själ! Lägg dig ej att sofva på overk-

samhetens läger, och drag icke nåden såsom ett täcke öfver din lättja, utan läs troget på och lär dig den gamla goda regeln: "tron utan gerningar är död". Tanken på det ofvan nämnda och mera, som rörde denna sak, angående själars frälsning under gamla förbundet, huru alla de faststälda buden och reglerna måste på vissa tider iakttagas och på det noggrannaste fullföljas enligt Herrens föreskrifter, leder oss till det nya förbundet, der vi finna en helt annan förordning och lag; "ty då prestadömet förändras, sker nödvändigt en förändring äfven i lagen" (Ebr. 7: 12). Gud har i Kristus sammanfattat allt, både i himmelen och på jorden, och genom den Helige Andes verkningar fortgår ännu denna "sammanfattning", till dess hela Kristi församling lyftes upp till Herrens möte: "Och då skola vi vara hos honom alltid".

Vidare heter det i vår text: *I honom hafva vi ock blifvit gjorde till arfvingar, förutbestämda efter hans beslut, som verkar allt efter sin viljas råd.* Nu börjar aposteln med att framdraga många af de stora nådegåfvor, som vi hafva fått efter hans beslut, som verkar allt efter sin viljas råd. Det första är: *vi hafva*

blifvit gjorda till arfvingar. De gamla ebreernas arfslagar voro enkla; de kunde väl sätta sin jord i pant, men den fick aldrig afyttras eller öfvergå till någon annan. "Och icke må någon af Israels barns besittning flyttas från en stam till en annan, utan hvar och en af Israels barn bibehållas vid sin fädernestams besittning" (4 Mos. 36: 7). Var jorden förpantad eller på något annat sätt bortkrånglad från stammen, skulle den återgå till den ursprunglige egaren under *friåret.* Det var en påminnelse om att Herren är alltings egare och folket blott hans underlydande; "ty landet är mitt, och I ären gäster och främlingar hos mig" (3 Mos. 25: 32). Gud *gaf* sitt folk arfslott, men han *sålde* den icke till dem, ty hade han det gjort, hade han icke kunnat säga: "Jorden är min, och allt hvad deruppå är". Paulus säger ock, att Gud utrotade sju slags folk i Kanaans land och utskiftade sedan landet åt sitt folk. Det synes ej hjelpa den, som ej har arfsrätt, huru länge han bebott landet, ej heller har han någon företrädesrätt, emedan han utfört så mycket arbete derpå. Den främmande får nog flytta och maka sig undan, om ej förr, så måste det ske, då Herren börjar *utrota,*

och då han börjar utrota, blifver ej ens stubben qvar i jorden, derest att icke genom ett sådant qvarlemnande en fördel kunde vinnas till hans folks välfärd. Förr i verlden hände det, att fadren utskiftade arfvet mellan barnen medan han lefde. Den förlorade sonen visste nog att detta var brukligt, emedan han säger: "gif mig den delen af egendomen, som tillkommer mig". Hade fadren gifvit honom allt, så hade nog denne slösande sonen förstört det och störtat äfven den gamle i elände. — Inga testamenten upprättades under den gamla tiden: det skulle gå, och det gick så, som Herren sade, men ej efter menniskors vilja. Först i senare tider omtalas skriftliga testamenten. Nu hafva vi, Gud vare lof! fått testamente på vår *arfslott*. Ett fullständigt testamente, så fullständigt och vid högsta rätt faststäldt, att ingen lagvrängare, ja, icke ens satan sjelf, kan krångla bort det eller förändra ett enda ord deri. Frestaren har gjort och gör kraftiga försök att förändra Guds faststälda beslut, och alla hans tjenare hafva under alla tider intill denna dag varit ifrigt sysselsatta med att göra Guds nåd om intet. Och då de slitit ut sig i motstånd och förnekelse och genom sitt obotfär-

diga hjerta dragit öfver sig lönen, som är döden, står dock allt, hvad Gud en gång beslutat, lika säkert och bestämdt. Gud hade beslutat att gifva Kanaans land åt Israels barn, och till den ändan förde han dem ut ur träldomens hus, och fastän de gladdes öfver sin befrielse, så se vi likväl huru de allt som oftast försyndade sig och genom sin olydnad gjorde den eljes korta vägen så lång, att deras kroppar hunno förfalla i öknen, men Guds löfte förföll dock icke. Vilja icke fäderna tro och låta sig frälsas, så är Herren äfven barnens Frälsare. Landet är gifvet åt löftets folk och dit skola några af slägten komma. — Johannes såg i sin syn folk af alla stammar församlade i det eviga fridsriket, der ingen saknad mer finnes. "Derefter såg jag, och si, en stor skara, den ingen kunde räkna, af alla slägter och stammar och folk och tungomål stående inför tronen och inför lammet, klädda i hvita, fotsida kläder med palmer i sina händer" (Upp. 7: 9). Det var de, som redan fått taga arfvet i besittning. "Dessa äro de, som tvagit sina kläder och gjort dem hvita i Lammets blod" (v. 14). Det är icke så illa ställdt med Guds folk, som de oftast gå härnere och tro, då nöd

och trångmål möta i detta lifvet. De hafva fått Anden till pant på sitt arf, jemte testamentet, intill deras förlossnings dag. Och tänk, det är just dessa "löftets barn", som tycka sig vara allra fattigast. Det var genom Guds Ande, som David sade: "Jag är fattig och eländig, men Herren sörjer för mig". Alltid fattiga och dock göra de många rika. O, ett underligt folk! De som tycka sig vara rika, glädja vanligtvis ej många med sina rikedomar, icke ens sig sjelfva; men de fattige äro alltid med, än för att få och än för att gifva. Det bästa af allt är, att de skola ock få vara med för att evigt njuta af sitt arf i Guds och Kristi eviga rike. Testamentet, som de fått, lär dem, att Gud har utvalt dem: ett välsignadt val för alla fattige! Tack, min Fader, i tid och evighet derför!

"Visst har du valt en fattig brud;
Men valet var dock ditt",

och då har jag ej annat att göra, än att vara nöjd och tacka och lofva ditt heliga namn, du, som så underliga ting gjort hafver! Då nu Herren låter oss få veta, att han gjort allt detta efter sin viljas råd, så hafva vi ingenting att ångra, ty vi hafva fått lära känna, att hans

kärlek till oss är så stor och hans outgrundliga rikedomar så djupa, att han tog oss till barn sådana vi voro och ej på grund af hurudana vi framdeles skulle blifva; ty han visste väl, att vi alltid skulle behöfva läsa på den lexan: "Af nåden ären I frälste, och det icke af eder. Guds gåfva är det". Ingenting blifver för gammalt i vårt testamente, ty vi hafva fått en sådan läromästare, som städse påminner oss om dess innehåll.

Ändamålet med detta saliga val är: *På det vi skola vara hans härlighet till pris, vi som tillförene hafva hoppats på Kristus.* I gamla förbundets tid stämde Gud möte med sitt folk vid nådastolen, som ock kallas "Guds fotapall". "Och konung David stod upp på sina fötter och sade: Hören mig, mine bröder och mitt folk! Jag hade i sinnet att bygga ett hus till hvilorum för Herrens förbundsark och för vår Guds fotapall" (1 Kr. 28: 2). David fick ej utföra hvad han hade i sinnet, ty han var en krigsman och hade utgjutit blod; men vår Gud hindrades ej af något, utan han har uppsatt en nådastol genom tron i Kristi blod, och vid denna fotapall äro de fattiga mycket nära sin Gud. Denna "hilasterion", d. ä. nådastol, har Gud

framställt, icke för sig sjelf, utan för oss till frälsning, och "deruti låter han se sin rättfärdighet, ity att han förlåter oss synderna". Du kan ej göra din Gud en större glädje, min vän, än att nalkas denna nådastol, ty der förlåtas synderna; om du så gör, är du hans härlighet till pris, och på så sätt kan äfven du, som annars aldrig kan komma ut med några prisvärda ting, få blifva Guds härlighet till pris. "Den som mycket förlåtes han älskar mycket". Skall du gå der och genom egna verk och föresatser pressa fram kärlek ur ditt eget hjerta, så blifver du utan kärlek både till Gud och nästan. Tänk aldrig, att du skulle kunna betala din skuld, den ganska stor är, ur en trasig pung, i hvilken ej ens finnes något gångbart mynt, endast dina gamla skramlande föresatser. Det vore väl om du råkade förlora eller tappa bort äfven dessa, så skulle du såsom utfattig nödgas krypa till nådastolen och der blifva af med din syndaskuld och i stället få frid och förlåtelse med dig hem. Det står skrifvet, att Gud är så rättfärdig, att han förlåter synderna; således är det ej farligt att nalkas honom. Du torde allaredan veta och känna med dig, att på hvad sätt det än skall ske, måste syndabördan

bort, om du skall kunna vara och förblifva hans härlighet till pris. Det är synden, som skiljer Gud och menniskan från hvarandra; men då synden är borttagen, sker en återförening: menniskan blifver ett med Gud. Jesus bad ock, att alla troende skulle blifva ett, såsom han och Fadren äro: "Att de må vara ett i oss, såsom jag och Fadren äro ett". Denna bön fullbordas på dig derigenom, att du håller dig nära intill Jesus och i allt tager lärdom af honom, som är mild och ödmjuk af hjertat.

Vi som tillförene hafva hoppats på Kristus. Aposteln torde här tänka på sådana, hvilka äro gudliga utan Gud, kristna utan Kristi gemenskap, andliga utan att alls fråga efter, hvad den Helige Ande har att lära; sådana, som från barndomen blifvit undervisade i Guds ord och den kristna sedeläran. De hafva fått lära, dels af föräldrar och målsmän, dels af prester eller andra lärare i religionen, att de böra hoppas på Kristus och hans förtjenst o. s. v. Detta är allt godt och väl, så långt det räcker; men huru långt endast kunskapen räcker, visar erfarenheten allt för väl. De gröfsta synder i verlden begås i de flesta fall af sådana

"kristna", som ega denna kunskap och från barndomen varit förtrogna med religionens grundsanningar. Jag vill dermed icke säga, att kunskap i och kännedom om den kristna läran har sådant med sig. Visst icke! men då denna kunskap aldrig får blifva hjertesak för menniskan, är all kännedom om äfven gudomliga ting blott en "ljudande malm och en klingande bjellra", och så länge hjertat förblifver oberördt, går det som Herren säger: "Den ogudaktige fortfare att göra orätt". Äfven de, som varit med en tid, trott på Kristus och i denna tro varit lyckliga, men sedan affallit, kunna efteråt föröfva sådana gerningar, som icke den okunnigaste hedning skulle kunna begå. Ingen af Jesu bittraste fiender kunde komma ut med att ge den förrädiska kyssen; men en f. d. lärjunge kunde det. Hela den så kallade kristna verlden är full af sådana menniskor, som hoppas på Kristus; men deras hopp är dödt, till dess Kristus vinner gestalt i själen, och detta mål vinnes genom ny födelse och genom ett ständigt fortlefvande i Kristi gemenskap. Med ett sådant dödt hopp söka dessa menniskor att taga sig fram och tro, att allt skall gå väl till sist, men de måste komma

på skam med sitt hopp förr eller senare. Brister det för dem i tiden, så är det deras lycka för både det närvarande och det tillkommande. Så gick det för Saulus: hans hopp var ute, och han "vardt död". Ja, väl kunna menniskor hoppas att Gud är nådig. Till och med drinkaren, som raglar sin väg fram på fördömelsens stråt, vet det så väl, att om någon i hans närhet skulle sätta Guds nådighet i fråga, blefve han snart öfveröst med tillmälen, tydande på kätteri, villfarelse, afvikelse från den rätta läran o. d. Råka vi stöta på den väl utbildade skrymtaren, hvilken med förakt ser ner på andra, och som håller så noga räkning på allt hvad han gör, och säga till honom: "Ditt hopp på Kristus är icke lefvande; du har aldrig blifvit *född* till att hoppas", så börjar han utslunga sitt anatema öfver okunniga dårar och öfver all villfarelse. Läser man för en sådan ett Guds ord, t. ex. detta: "Välsignad vare Gud och vår Herres, Jesu Kristi, Fader, som oss för sin stora barmhertighet genom Jesu Kristi uppståndelse från de döda, har födt på nytt till ett lefvande hopp" o. s. v. (1 Pet. 1: 3), så medgifver han nog, att det är rätt, och man skall snart komma under fund med, huru hem-

mastadd han är i skriften och den apostoliska läran. Han vet ock att tala om nya födelsen och kan anföra många skriftställen, såsom bevis på sitt tal. Än blef han född på nytt för öfver aderton hundra år sedan, än skedde det i dopet, än har han läst sig till att det skedde, då Kristus uppstod ur sin graf, således långt förrinnan den der fariseen sett denna verldens ljus. Stackars den, som vågar säga, att en sådan bedrager sig med ett "dödt folks hopp". Kristus säger till sådana: "Voren I blinde, så haden I icke synd, men nu sägen I: vi se, derföre förblifver eder synd". Den nya födelse, som skriften omtalar, är ej en handling, som Gud befalt oss att utföra, utan ett nådens verk genom Anden i vår själ, och som den enskilde individen nog får både känna och erfara. "Vi *veta* att vi hafva öfvergått från döden till lifvet, ty vi älska bröderna" (1 Joh. 3: 14). O, hvad den menniskan får fäkta, som med ett oförändradt hjerta valt och framhärdar på de skrymtares väg! De gå säkra på sin säkerhet, men derföre är det icke säkert, ty "mångens väg synes mannen rigtig, men dess slut leder honom till döden" (Ord 16: 25).

Sedan I hafven hört sanningens ord, heter det

vidare, *eder salighets evangelium*. Ett evangelium, som frälsar ifrån synden, döden och djefvulens våld. Då I hafven hört och blifvit frälsta, så hafven I ock blifvit troende, och sedan I trott, *hafven I blifvit beseglade med löftets Helige Ande, som är vårt arfs underpant, till egendomsfolkets förlossning, hans härlighet till pris.* I denna här beskrifna lifserfarenhet ingår icke blott ett *förut*, ett *fordom*, utan ett *nu*. Jesus sade till sina lärjungar: "*Nu* ären I rene för det tals skull, som jag hafver talat med eder". Det står icke att lärjungarne kände sig renare eller mera uppfylda af Ande, då Mästaren uttalade dessa orden, än förut; men att de icke slogo döförat till, utan lyssnade till hans tal, och att de läto hans ord tränga ned till deras hjertan, lider intet tvifvel. Då Jesus säger, att hans barn äro rena, så hafva både de sjelfva och andra skäl att sätta tro dertill. Han skådar in i hjertat och känner de doldaste tankar, derföre begår han aldrig några misstag. Under gamla förbundets tid var det presten, som skulle döma de orene rena. "Om en spetälskefläck visar sig på någon, så skall han föras till presten. Och om presten beser honom och finner en hvit knöl på huden och att håret blif-

vit förvandladt till hvitt och att svallkött slagit upp i knölen, så är det en inrotad spetälska på hans kropps hud, och presten skall förklara honom oren och icke stänga honom inne, ty han är oren. Och om spetälskan slår fullt ut på huden, så att den betäcker den sjukes hela hud, ifrån hans hufvud och till hans fötter, så vidt presten kan se, och presten, sedan han har besett honom, finner, att spetälskan betäcker hela hans kropp, så skall han förklara den sjuke *ren.* Hela hans kropp har blifvit hvit; han är ren" (3 Mos. 13: 9—13). Detta är för förnuftet en obegriplig förklaring; men så står det likväl, och jag tror, att denna prestens förklaring var mycket bättre och mera egnad att åvägabringa hans fullkomliga botande, än alla doktorers råd. Hvad den spetälske *kände* kan man föreställa sig, hvad han *såg* var, att han var helt och hållet hvit; och hvad han *hörde: "du är ren"*. O, du underlige Fader! Underlig är du, och stora under gör du! Ditt namn vare lofvadt förutan ände! Det var ett frälsningens evangelium för den orene, då presten dömde honom *ren.* Då Jesus kom i verlden, hade han inga rena att predika för, utan han talade till och predikade för de orene,

och de, som hörde hans röst och anammade hans ord, de blefvo saliga; och så går det än i dag. Jesus har lofvat att genom sin Ande leda oss i all sanning. Härnere finnas många faror på vägen; men snart kommer frälsningens dag, då vår dyre Frälsare skall föra hem den skatt han förvärfvat, och "så skola vi vara hos honom alltid". Då är det slut på all suckan och pust, "ty det första är förgånget".

Sedan aposteln sålunda framhållit, att det är Gud, som gjort och gör allt till vår frälsning genom ende Sonen, och huru alla Guds verk hafva sin grund i hans eviga kärlek, fortsätter han: *Derföre upphörer icke heller jag, sedan jag har hört den tro, som i eder är, på Herren Jesus, och eder kärlek till alla heliga, att tacka för eder, tänkande på eder i mina böner.* Det har under alla tider varit Guds barns behof att bedja till Gud och att i bönen tala med honom såsom ett barn med sin fader. De hafva aldrig förestält sig bönen som en pligt eller en skyldighet, som måste fullgöras för erhållandet af det eviga lifvet. Nej, bättre hafva barnen fått det än så. Af oförskyld nåd hafva vi blifvit frälsta och lefvandegjorda genom Jesus Kristus, och således är den barnsliga, förtroendefulla bönen ett uttryck

af det andliga lifvet, den invärtes menniskans andedrägt. De kristna i Efesus egde en tro, som lät höra af sig. De olika individerna der hade icke hvar sin tro, utan de hade alla *en* tro, *ett* dop, *en* Gud, och ej under då, att en sådan tro vardt beryktad. Nog visste aposteln, att de voro troende der, men likväl säger han att han "hört om deras tro". De finnas nu för tiden, som säga sig vara troende, men om så är, måste de behålla sin tro för sig sjelfva, och "nedgräfva sitt pund i jorden"; ty till och med deras närmaste grannar äro i okunnighet derom; och huru skall då Gud kunna erkänna en sådan tro såsom sitt verk, då han måste stå utanför sådana "kristnas" hjertedörrar? Der den saliggörande tron finnes, visar den sig verksam genom kärleken, i första hand till alla heliga, och den tänker på alla menniskors väl. Den är icke partisk i utöfvandet af de verk, som måste följa såsom den sanna trons frukter; den söker icke sin utan mången mans nytta. De kristna i Efesus trodde icke *på sin tro* eller på gammal eller ny lära, utan de trodde på Herren Jesus; och utan tvifvel var det detta, som gjorde deras tro så ryktbar och verksam. Många finnas, som bland de troende gå och gälla

för lefvande, men som ej veta af någon lefvandegörelse; de hafva så fått det för sitt sinne, de tro att de äro troende; men om de hafva någon grund för en sådan öfvertygelse (?) bry de sig litet eller intet om. I Luk. 2: 37 läsa vi om en gammal, troende enka, "som tjenade Gud med fasta och böner natt och dag"; hon blef ock bönhörd. Om den gode Fadren icke skulle höra så trägna bedjare, då vore hans löften om intet och vår tro fåfäng; men det har ännu aldrig händt, att icke Herren under alla tider infriat sina löften: "Förr än de ropa vill jag svara, och medan de ännu tala vill jag höra, säger Herren". Och då vi veta att han hörer och lofvat att höra, då må det vara nog för oss. Svaret på våra böner gifver han efter sitt goda behag, efter som han ser, att det är oss godt och nyttigt. Den gode Guden får säkerligen höra många underliga böner, och om han skulle tillmötesgå alla, så blefve följderna odrägliga. Tänk, om Jesus hade villfarit lärjungarnes önskan att nedkalla eld från himmelen öfver Samariterne, hvad hade det då blifvit af det arma folket? Jag har hört dem, som bedt och gråtit i ilska; de hafva visserligen varit kraftigt berörda af den Helige

Anden men varit så bundna i fördomar, att de bedt Gud behålla dem i den gamla öfvertygelsen —såsom sagt är, nog uppsändes många besynnerliga böner. Paulus bad till Gud och tackade honom om hvartannat och, så att säga, på en gång. Det är alldeles som en så kallad själasörjare en gång sade, då han klagade öfver huru liten reda der förekommer bland de kristna: "Just som de hålla på att bedja, utbrista de i tack och lof, och de kunna ej framsäga en enda fulländad bön". Det är godt att genom samtal med Gud i bönen få öppna hela sitt hjerta för honom; ty de ensliga böneumgängena med Herren äro de enda tillfällen, då hans barn äro bäst skyddade mot skrymteri och falskhet. Inför honom både kan och får man öppna *hela hjertat*, ty han är den ende, som förstår hjertats språk. Ju mera den troende umgås med Gud i bönen, ju mera åtkomlig blifver den själen för den Helige Andes uppenbarelse, och det är just det sätt, hvarpå och hvarigenom Gud förbundit sig att meddela menniskan sin välsignelse. Den själ, som lefver det fördolda lifvet med Kristus i Gud och umgås med honom i daglig bön, blifver derigenom mera oåtkomlig för alla de lärdoms-

väder, som blåsa inom den så kallade kyrkliga verlden; ty Gud gifver en vishets, uppenbarelses och kunskaps Ande rörande sådana ting, hvari den troende själen behöfver och önskar upplysning. Angående saker, som vi ej kunna fatta och som ofta äro omtvistade äfven bland de troende, är enda och bästa vägen att gå till Gud och fråga honom och låta honom afgöra tvisten, och icke löpa åstad och handla efter eget godtycke utan afbida svar från honom, som lofvat utreda vår sak, och den själ, som så gör, behöfver visserligen ej gå vilse till någon tid. — De troende blifva ej fullkomnade på en gång; nej, dertill fordras en hel nådatid. Derföre bad aposteln, *att vårt hjertas ögon måtte blifva upplysta, att vi måtte förstå till hvilket hopp vi äro kallade.* Den, som tycker sig se allt, derföre att han blifvit född, den vet ej hvad det är att verkligen se; ty genom födelse har ännu ingens ögon blifvit så öppnade och kommit till så klart ljus, att han icke behöft dem ännu mer öppnade både öfver sitt eget väsende och Guds outgrundliga nåd. Och eftersom ingen mensklig varelse i detta lifvet kunnat se rikedomen af hans arfs härlighet, så tror jag att det fordras en hel,

salig evighet att skåda in uti djupet af Guds outgrundliga rikedomar. Om icke Gud gifver förstånd, så se vi ingenting; ty med blotta naturens ljus är menniskan blind angående de ting, som Guds rike tillhöra. Det finnes många nu för tiden, som äro i besittning af ett ganska utvidgadt förstånd, så att de kunna inlåta sig i hvad andliga spörsmål som helst, och på afstånd kan man vara böjd för att tro, att de ock äro barn åt Gud. Men då det blir fråga om den allra vigtigaste saken: "Lefver du ock i Jesu Kristi tro?" göra de ett väsen af sin kunskap, som blott lägger i dagen, att de icke vilja hvarken Gud eller hans barn något mer än blott diskutera om och fäkta fram hvad de sjelfva icke ega. Sådana andliga "fäktmästare" igenkännas lätt; ty de tyckas kunna och veta allting utom att lefva det fördolda lifvet i Gud. Den oöfversvinneliga storheten af Guds magt är en säker borgen för, att de troendes hopp icke skall varda om intet. Tänk blott på storheten af att få vara barn åt en så stor och mägtig Herre, som har all magt i himmelen och på jorden! Om den sanningen finge rigtigt rum i våra hjertan, så hade vi icke tid för vemod och misströstan. Han har ju all

magt öfver alla väldigheter: *allt har han lagt under hans fötter.* Hurudan verlden än är, är den dock besegrad. Räds ej, du lilla hjord; den verld, som synes dig så farlig, är öfvervunnen af honom, som för våra synders skull är död och till vår rättfärdiggörelse uppväckt. Tänk, med hvilka välsignade ord aposteln afslutar detta första kapitel: *Och allt har han lagt under hans fötter och gaf honom till ett hufvud öfver allting åt församlingen, som är hans lekamen, hans fullhet, som allt i allom uppfyller!* Kristus både har uppfylt och uppfyller sina barn med välsignelse och salighet. "Hos honom är mycken nåd och förlåtelse, på det att man må frukta honom". Må det varda hans klena hjord gifvet, att i sanning och gudsfruktan vandra i hans ansigtes ljus, intill den dag, då han af nåd flyttar sin församling högre upp! Dertill förhjelpe oss du, o Herre Jesus Kristus!

EN PREDIKAN

—ÖFVER—

MATTEI 25: 31—46

Hållen på den tjugusjette söndagen efter den heliga Trefaldighets söndag, 1895, i Spokane, Wash.

MATTEI 25: 31—46.

I Guds, Fadrens, Sonens och den Helige Andes namn.

"O, Herre, hjelp i denna stunden,
Att jag ditt ord rätt tala må!
Du är den enda, säkra grunden,
Jag i min svaghet bygger på.
Skärp ordets svärd för någon själ,
Att sanning få för evigt väl!"

"GÅ IN i klippan och göm dig i stoftet af fruktan för Herren och hans härliga majestät! De stoltas ögon skola sänkas, och menniskors högmod skall förödmjukas, och Herren ensam vara hög på den dagen" (Es. 2: 10, 11). Med dessa ord såsom inledning vill jag börja denna dagens predikan. Vi höra, att Herren talar om en dag, som icke blifver lik de många andra dagar vi upplefvat. En

dag, då både menniskor och djur och allt skapadt skola med häpnad och bestörtning utropa: "Ack Herre, huru länge?" (Ps. 6: 4). Den dyra boken bibeln underrättar oss om, hvartill Herren bestämt denna särskilda dag: "Han har faststält en dag, på hvilken han *skall döma verlden* med rättfärdighet genom en man, hvilken han har dertill bestämt" (Apg. 17: 34). "Solen skall vändas i mörker och månen i blod förr än Herrens stora och härliga dag kommer" (Apg. 2: 20). Det oaktadt skall det icke blifva mörkare, än att Guds barn skola se sin förstfödde broder, då han nalkas sin väntande brudskara. Om tusende solar stode på himlafästet, skola de då synas såsom ett svagt lampsken i jemförelse med Frälsarens och hans förklarade barns härlighet. De oomvände skola ock se, i hvem de stungit hafva, och "deras ögon skola sänkas och deras högmod förödmjukas". Här i tiden hafva de ej velat se det Guds Lam, som borttager verldens synder; men då *måste* de se "Menniskosonen", då han kommer i sitt majestät. Genom de många nådesinrättningar, som den gode Guden stält till syndares frälsning, har han under tidsåldrarnes lopp ropat och kallat på de förlorade

barnen, och han har ännu icke tröttnat. Så snart du gjort ditt inträde i denna verlden, ja, innan du ännu kunde fatta, hvad som försiggick omkring dig, ropade din Frälsare: *kom!* Det första ord, du af din moder fick höra om Jesus, var ett sådant *kom!* Hvarje nådesbesök, du genom Anden fått erfara, var en uppmaning att *komma* till din Frälsare. Nöd och lidanden, som möta under lifvet, äro blott kärleksfulla "påstötningar" att "stå upp och gå till din fader". Allt, som är skapadt till din nytta, glädje och förnöjelse — allt ropar: *kom!* Då solen hvarje morgon uppgår öfver ditt hufvud, och du med helsa och lifskraft går en ny dag tillmötes, är — besinna det, o själ — en sådan vänlig, kärleksfull och tilltalande inbjudning att komma till din Frälsare, som gått i döden för dig för att rädda dig från döden och den eviga fördömelsen.

Han som var föraktad af alla, och som gick korsets tunga väg genom döden till sin Faders härlighet, han för hvilken menniskorna gömde bort sina ansigten (Es. 53: 2), han är det, som skall komma igen och blifva vår domare. *Men när menniskones Son kommer i sin härlighet och alla heliga änglar med honom,*

då skall han sitta på sin härlighets tron, och inför honom skola församlas alla folk, och han skall skilja dem ifrån hvarandra, såsom herden skiljer fåren ifrån getterna. Och fåren skall han ställa på sin högra sida och getterna på den venstra. Det var beslutadt i Guds eviga råd, att Jesus skulle komma hit till verlden för att uppsöka och rädda det, som var förtappadt. Derom vittnade Fadren sjelf på syndafallets dag, och detta vittnesbörd upprepades sedan under tidernas lopp af de heliga profeterna, ifrån Moses intill det sista vittnet under gamla förbundets tid. Det heter: "Qvinnans säd skall sönder-trampa ormens hufvud" (1 Mos. 3: 15). "Spiran skall icke vika ifrån Juda eller herskarestafven ifrån hans fötter till dess Fridsfursten kommer" (1 Mos. 49: 10). "Se jag kommer; i boken är skrifvet om mig" (Ps. 40: 3). "Välsignad vare han, som kommer i Herrans namn" (Ps. 118: 26)! "Med hast skall han komma till sitt tempel, Herren, den I söken, och förbundets ängel, den I begären" (Mal. 3: 1). Guds egendomsfolk, Israel, väntade Messias ankomst, och åt dem var i första hand löftet gifvet; men då "han kom till sitt eget, anammade de honom icke" utan började jemra sig och ropa: "Vi

vilja icke, att denne skall råda öfver oss", emedan han uppträdde fattig och föraktad. Hedningarne hade en aning om, att en förlossare skulle komma: "Jag ser det, men icke nu; jag skådar det, men icke nära" o. s. v. (4 Mos. 24: 17; Matt. 2: 1 o. följ.). Jesu lärjungar vittna, att de sett och vidrört honom. Alla fattiga, som han hjelpt, och alla sjuka, som han botat, säga oss att han är kommen. De onda andarne visste, hvem han var (Luk. 8: 28). Bergen remnade, och solen nekade att lysa, då han för oss smakade dödens bitterhet. — Med ett ord: det var uppenbart för hela universum, hvem han var. Äfven de, som ännu gå fiender till Kristus och hans kors, veta att han är kommen. De ondgöras på honom, de träta på honom än i dag och göra allt, hvad som står i deras förmåga, att utplåna detta "medvetande" både hos sig sjelfva och andra. De, som förneka Kristi guddom, medgifva, att en sådan der barmhertig jude en gång funnits på jorden, samt att han är ett rätt mönster för ett sant, moraliskt lif. Men de inse icke, att det just var enheten med Fadren, som gjorde Kristus till hvad han var, är och förblifver i evighet. — Hvad säga alla Guds barn, hvilka blifvit

delaktiga af den Helige Anden? Jo: "Du är Kristus, lefvande Guds Son" (Matt. 16: 16). "Denne är sann Gud och det eviga lifvet" (1 Joh. 5: 20). Allt offerblod, hvilket, såsom en förebild till det enda, sannskyldiga offret för menniskors frälsning, runnit på jorden; alla martyrer, hvilka gladt och frimodigt ledo plågor och död för Jesu namns skull — allt är, säga vi, ett bevis för och en bekräftelse på den stora, eviga sanningen, att Kristus är kommen i verlden för att frälsa syndare. Du, som sitter här i dag, salig och helig, som fått alla dina synder förlåtna för hans namns skull, du är i allo lycklig i det medvetandet, att Jesus är kommen för att frälsa dig ifrån den eviga döden. Med honom är du förenad; till honom sträcker sig din ande i salig längtan. Han fröjdar ditt hjerta, att du kan löpa hans budords stigar. Du kan afgifva en trosviss bekännelse om hans förbarmande kärlek till dig. Alla dina handlingar äro en bekräftelse på din tro och öfvertygelse, att Jesus är kommen till din räddning. Du vet, att han är när "alla dagar intill verldens ända" enligt sitt löfte. Du vet ock, att han många tusen gånger hjelpt dig ur mörker och nöd, då du icke såg någon

möjlighet att undkomma. Dertill har du genom Anden det inplantade hoppet, att han skall bära dig ända hem "till fridens hem, der ingen mer skall synda".

Nu vänta ock alla Guds barn, att han skall komma igen — och månne de skola vänta förgäfves? Nej! Vid Jesu himmelsfärd förkunnades det för lärjungarne, att han skulle komma åter: "Denne Jesus, som är upptagen i himmelen, han skall så komma, som I hafven sett honom uppfara i himmelen" (Apg. 1: 11). Nästan i hvarje tal uppmanade Jesus sina lärjungar att vaka och bedja samt att vara redo, då han kommer. Lika säkert, som det är, att han verkligen vardt uppenbar i köttet och trampade denna jorden, lika visst är det, att han skall komma igen. — Men märk: då kommer han som domare. Han lemnade sin Faders härlighet och uppträdde på denna jorden ringa och föraktad för vår skull. Nu kommer han i majestät och alla heliga änglar med honom. Då satt han på den hårda stenen, i den bräckliga fiskarbåten, på en lånad åsnas rygg, på hvilken man lagt några gamla, luggslitna kläder, omgifven af en skara syndare, hvilka voro verdens afskrap och hvars mans afhugg.

Nu sitter han på sin härlighets tron, omgifven af magt och härlighet. — Men tänk! ändå är det samme Jesus, vår broder, "Menniskans Son". Vi skola nog känna igen honom. Jag tänker, att en underlig känsla kommer att då genombäfva oss, i fall vi ännu lefva på jorden, då detta sker. Men, om äfven den bräckliga stofthyddan ej skulle kunna uthärda anblicken af en så öfverväldigande härlig syn, skall dock vår ande fröjda sig, "ty nu nalkas vår förlossning", och vi skola känna oss mägtigt dragna till honom, vår vän, "utkorad bland många tusen". Honom skola vi nog känna igen, ty vi hafva väntat honom, vi känna hans röst, och under väntanstiden hafva vi gladt oss åt att en gång få se honom, sådan som han är. Det är åt honom, som Fadren gifvit all dom. Han känner menniskan och menniskonaturen af egen erfarenhet; ty han har sjelf varit nere i de nedersta jordens rum och på ett verkligt sätt, såsom den andre Adam, genomlefvat alla menniskans erfarenheter, pröfningar och lidanden och känner hjertats doldaste tankar och uppsåt. Sålunda heter det: "Icke heller dömer Fadren någon, utan all dom har han gifvit åt Sonen, på det att alla skola hedra

Sonen, såsom de hedra Fadren" o. s. v. (Joh. 5: 22, 27). Han skall visserligen ej begå något misstag, då vi skola ställas till ansvar för, huru vi förhållit oss emot honom, och huru vi användt den nåd, som han dagligen tillbjudit oss och som vi fått erfara under hela vår lefnad. Besinna nu, o själ, hvilken tröst du kan hafva deri, att Jesus, din vän, skall blifva din domare på den sista dagen. Han känner dig så väl, han, som så många gånger tröstat och uppehållit dig under de mest bittra strider och lidanden. Han är förtrogen med sina fattiga barn, han är ock förtrogen med deras lidanden. Af blott nåd och faderlig godhet tog han dig ut ur syndens dy och twådde dig ren i sitt välsignade blod. Det finnes ingen, som känner så väl till dig som han. Men denna noggranna kännedom har han ej erhållit derigenom, att du gjort så stora framsteg på helgelsens väg eller varit så snäll framför andra, så att du genom ditt utmärkta uppförande ådragit dig hans uppmärksamhet. Nej; utan det kommer sig deraf, att han så grundligt fått hjelpa, upplyfta och bära dig i så många år. — En troende qvinna tillfrågades en gång på sitt yttersta, huru hon trodde det skulle gå, då hon

nu snart skulle träda in för domstolen. Härpå svarade hon: "Jag går ej den vägen in i riket".—"Hvilken väg ämnar du då gå?"—"De rättfärdigas väg. Jag har nu varit i domen i många år — den dom nemligen: 'Om I dömden eder sjelfva, så vorden I icke med verlden fördömde'. Då jag nu får lemna denna verlden, går jag från dödens till lifvets land, och der möter mig min förstfödde broder och säger: Gå in i din Herres glädje. Den vägen går jag den sista dagen. Jesus kan ej säga till mig: 'Jag känner dig icke'; ty i tjugo år har han tröstat mig, klädt mig, hört mina klagovisor och burit mig så varligt på sina händer, och natt och dag har han varit min hjelp, så att han känner mig grundligt och jag honom". På så sätt hade den själen blifvit bekant med all verldens domare. Det svagaste barnet känner modren bäst till; de friska känner hon ock, men icke så noga. Skulle icke han, som aldrig tröttnade vid dig utan bar dig af ålder och aldrig gaf dig något skiljebref: skulle icke han känna igen dig! Oaktadt du krånglade med honom många gånger, så behöll han ändå taget, så att du för skams skull ej djerfdes upplåta din mun, då han förlät dig synderna den

ena gången efter den andra. Du har oräkneliga gånger fått hvila din trötta ande i klippans refvor — Jesu dyra sår. När han nu kommer, skall du få se dem; men de skola ej fördöma dig utan tvärtom göra, att du med glädje och frimodighet kan stå inför honom på den dagen.

Blir den yttersta dagen en härlig dag för alla Jesu bekännare, en dag på hvilken död, nöd och sorg ha en ända, så blir den ock för verldens barn en dag, då deras glädje skall vändas i sorg och evig gråt. Den Frälsare, som de i sin otro föraktat, skall blifva deras domare. Då skola de ej längre kunna förakta; då måste så väl den grofvaste syndaren som den finaste fariseen fram, den lärde med den olärde, och då tillämpas i högsta mening det ordet: "Hos Gud är intet anseende till personen". Då skola de af förskräckelse ropa till "bergen och klipporna: Fallen öfver oss, skylen oss för hans ansigte, som sitter på tronen och för Lammets vrede!" Då det sjette inseglet brytes, blir det ganska trångt för motståndarne. Marken flyr undan fötterna på alla stormän; berg och högar förflyttas från sina rum; "stjernorna falla från himmelen, lika

som ett fikonträd nedfäller sina omogna frukter, då det skakas af en våldsam storm". Då skola nådeföraktarne veta, att Guds vredes stora dag inbrutit, och "hvem kan bestå" (Upp. 6: 17)? De sår Jesus bär skola högt fördöma dem och göra motståndarne ännu olyckligare, ty de veta med sig, att de trampat hans dyra blod under sina fötter och föraktat honom, som aldrig gjort dem annat än godt. O, ve de menniskor på den dagen!

Under resan hit till landet fick jag en liten föreställning om, huru det kommer att te sig på den yttersta dagen. Vi voro ganska många ombord på den båt, som förde oss öfver oceanen, som vanligt en blandning af olika nationer och trosbekännare jemte sådana, som gladde sig öfver att hafva stigit så högt på bildningens stege, att de ej behöfde besvära sig med någon bekännelse alls. Der voro äfven några Guds barn med, hvilka med glädje bekände sin Frälsare. Så länge allt var lugnt och stilla, hade hvar och en nog af sin tro. Blefvo de tillfrågade, huru det stod till med barnaskapet hos Gud, fick man snart reda på, hvad slags bekännelse de hyllade, samt i huru många århundraden densamma bestått profvet

gent emot all villfarelse i verlden. Då anfördes den långa raden af kyrkofäder, biskopar och prester, huru de stridt, segrat och bevarat kyrkan i hennes ursprungliga renhet o. s. v. Då vi, som voro troende, samlades till bön och Guds ords betraktande, ville de naturligtvis ej vara med, ty de hyllade ej den lärouppfattningen. Der satt en grupp spelande kort, andra drucko starka drycker, en del dansade, och somliga hånade oss, som sjöngo om Jesus. Andra voro så fina och snälla, att de sade ingenting; tyckte att det ena var lika bra som det andra, blott det ej åstadkom för mycken anstöt; men de ville ej vara med oss att lofva Herren. — En dag vände bladet om; en häftig storm utbröt, och vår stora båt kastades som ett spån på de fradgande vågorna, och vi trodde alla, att det var vår sista färd. Då började de blifva andliga litet hvar. Då skreko de och skränade, och det var nästan hemskt att höra alla dessa ångstens och förtviflans missljud. Då kastade de sina bekännelser öfverbord, vände sig till Gud för några timmar och glömde att disputera öfver de olika lärouppfattningarnas företräden. Katolikerna skreko högt på sina helgon, hvilka troligtvis likt Baal

sofvo för tillfället. Då begärdes våra förböner, och man ansåg oss icke längre för villfarande, åtminstone ej så länge stormen varade. Skulle man då dömt efter utseendet, skulle man varit färdig att utropa: "Nu blifva de frälsta allesamman!" Men då stormen lade sig, gledo de åter så småningom tillbaka till sitt förra lif. De troende åter lyfte blicken mot himlen, tackade, lofvade och bådo: "Ske din vilje!" — Denna tafla har mer än en gång upprullats för min syn vid tanken på den stora dag, då Kristus kommer för att döma. De, som lefva ett lif utan Kristus, äro vid hans ankomst lika olyckliga, antingen de tillhöra ett kyrkosamfund eller ej. Det är ej kyrkan, som frälsar från den tillkommande vreden, utan det är Jesus, som är Frälsaren. De otrogna inom kyrkan äro alls icke bättre än de, som stå utom densamma, med den skilnad möjligtvis, att de förra blifvit mer utvecklade och utbildade i skrymteri. Kyrkans famn vidgas i dessa yttersta tider; den sträcker sina armar efter hela verlden, färdig att taga emot densamma sådan den är, med rubb och stubb, och verlden blifver snart kyrkan, under det kyrkan håller på att blifva verld. En öppen gudsför-

nekare har i så fall ofta bättre förstånd, då det är fråga om kyrkomedlemskap, än månget kyrkosamfunds egna målsmän. Då sådana af någon "ledande medlem" uppmanas att förena sig med kyrkan, kunna de svara ungefär så här: "Hvad skall jag göra der, jag, som ej tror på Jesus".— Gå vi till nya testamentet, så finna vi, att kyrkan icke är åkern, utan "verlden är åkern" (Matt. 13: 38). Således är det verlden, för hvilken Gud fastställt en dag, på hvilken den skall dömas (Apg. 17: 31). Det är under alla omständigheter det tryggaste, då det är fråga om vår troslära, att låta det blifva vid hvad Herren och hans apostlar hafva sagt: "Vi skola *alla* stå för Kristi domstol" (Rom. 14: 10). Jesus låter oss få veta, hvilka det är som skola dömas, då han säger: "Och för honom skola församlas *alla* folk". Alla folk äro alla folk. En dag på hvilken verlden skall dömas är *en* dag, men icke två. Är vid Kristi ankomst lärjungarnes uppdrag att göra alla folk till lärjungar fullbordadt, och trons predikan sålunda upphör, så veta ju åtminstone de olärde, som efter denna dom blifva qvar på jorden, ej, huru de skola blifva frälsta, då ju tron kommer af predikan och predikan genom Guds

ord. Är det blott kyrkans folk, som denna dom angår, och det är de, som ställas på högra sidan och tillsägas att ingå i riket, då äro ju alla de ljus, som tjenat till verldens upplysning, borta; och hvad är verlden, sedan det blifvit tyst med Jesusnamnet? Endast mörker. — Att taga 1 Pet. 3: 19 till stöd för att frälsning sker efter döden, är äfventyrligt. Man står i fara att med detta skriftställe endast bereda ett mjukt och behagligt läger för den oomvände att sofva på. Den arma verlden vill så gerna i sin otro hafva det så ställdt, att frälsning är möjlig efter döden; ty den olyckliga menniskan vet med sig i dag, att det icke står väl till. Detta bibelspråk antyder för öfrigt icke alls, att någon blef omvänd i dödsriket. Icke heller står det, att några, som i lifstiden hört Jesu tal men då förkastat hans ord, sedan ångrade sig, då de åter fingo höra honom i dödsriket. Men Gud vare lof, att det står så här: "Se, nu är den behagliga tiden; se, nu är salighetens dag" (2 Kor. 6: 2)! Och vidare: "I dag, om I hören hans röst, så förstocken icke edra hjertan" (Ps. 95: 8). På den stora dagen måste hvar och en för sig sjelf framträda för att göra räkenskap inför Herren. Ingen

skall kunna komma undan. Här på jorden ville Herren så gerna församla syndare under sina vingar. Han gick sig mången gång trött för att rädda de bortkomna. Han har icke sparat någon möda för att om möjligt få bevisa dig sin godhet och sluta dig i sin hulda herdefamn. Mer än en gång har han bedt för det ofruktsamma trädet: "Låt det stå ännu ett år, medan jag gräfver och göder omkring det". Allt detta har du lyckats komma undan och icke velat låta dig frälsas; men *nu* måste du fram och ställas inför hans ansigte. De oomvända tänka, att de för alltid skola kunna undvika Herren; men den tanken bedrager dem. De måste fram för Kristi domstol, på det att hvar och en skall få efter som han handlat hafver, medan han lefde, ehvad det är godt eller ondt. Tänk, så godt! om vi af Herrens ord låta oss dömas här i tiden, så slippa vi att med verlden fördömas. På den stora dagen skall ock den önskan uppfyllas, som Guds barn beständigt närt och som de mer än en gång suckat och bedt till Gud om, nemligen, att de troende måtte församlas och blifva till ett. Guds församling skall då framstå helig och utan fläck, såsom Kristi kyr-

ka, icke en af kyrkorna, utan Kristi kyrka, den från verlden uttagna eller utkallade "ecclesia" — alla troende. Här i verlden voro de få under hvarje tidsskifte, men då skola de församlas från alla tidsåldrar: en skara, den ingen räkna kan, af alla folk och tungomål. Tänk, alla församlade, ifrån det första Guds barn på jorden till det sista; alla profeter, apostlar, martyrer och helgon från alla tider, stora och små, stående i Guds åsyn! Alla elända, hvilka oaktadt löftet att ärfva landet likväl mer än en gång fruktat att ej hinna fram, stå der nu, strålande inför hans ansigte, ty de se honom sådan han är. Deras hopp, om än svagt, kom likväl icke på skam; ty "Gud är mägtig i de svaga". Det är glädjande redan här i tiden att se några Guds barn församlade i det dyra Jesusnamnet; men då skola vi samlas kring personen sjelf. "Nu se vi i en spegel såsom i en gåta, men då ansigte mot ansigte" (1 Kor. 13: 12). Jesu namn är tröstrikt, men Jesus sjelf är tröstaren. Och hvad skall det ej blifva att med hela sitt väsen få skåda Jesus! Om hela min kropp vore ögon på den dagen, så ville jag se på honom med allesamman. Vi hafva många gånger bedt med psalmisten:

"Gå icke till doms med din tjenare, ty inför dig är ingen lefvande rättfärdig" (Ps. 143: 2). Nu äro de helgade med i domen, men ej för att dömas, utan för att få utslaget, som afgör deras eviga bestämmelse. De skola nu mer än någonsin få erfara, att deras böner äro hörda.

Verldens barn se alltid något orätt och galet i de troendes handlingar. Kristus sjelf var icke något undantag härvidlag; då han gick omkring här på jorden, görande godt och hjelpande alla, klagade man öfver, att han hade djefvulen och förförde folket; men icke var det rätt. Då en syndare blifvit omvänd till Gud från sina vägars villa, klagas det öfver, att han blifvit förvillad; men icke är det rätt. Då det kristna folket, de troende, söka att på bästa sätt handla i en sak, uppstå alltid de, som finna klagomål; men dermed är icke sagdt, att de, som så klaga, skulle kunnat utföra saken bättre. Att en kristen kan förgå sig, begå misstag, ja, äfven falla, förnekas icke; men en sak är att bekänna sin öfverträdelse och få förlåtelse samt på bästa sätt och efter bästa förstånd godtgöra hvad man brutit, en annan att söka urskulda och rättfärdiga sig

inför Gud och menniskor och så blifva liggande der man fallit. På denna yttersta dagen måste alla tiga och gå efter Konungens ord, och intet urskuldande hjelper mer. Vid det sista åtskiljandet är intet anseende till personen. Såsom herden skiljer fåren ifrån getterna, så skall Jesus skilja menniskorna åt. Det är med afseende på den olika sinnesbeskaffenheten hos dessa djur, som Jesus begagnar denna liknelsen. Fåren äro enfaldiga, värnlösa och kunna icke försvara sig mot odjur; då getterna deremot äro listiga, falska, stridslystna och tjufaktiga. De vilja icke gerna äta, då någon ser det; men kunna de komma åt att stjäla, äro de ganska qvicka af sig. Fåren och getterna äro icke af samma art, och om de än till det yttre se lika ut, kännas de dock lätt isär. Herren känner dock de sina, och han skall icke låta någon yttre likhet förvilla sig. Intet får bland getterna, och ingen get skall mer äta lifvet ur något får. Han, som har ögon såsom eldslågor, dömer icke efter utseendet, utan han dömer en rätt dom. O, det blifver en förfärlig syn på den dagen! Ingen slägtskap hjelper på domens dag. Här kanhända den ene maken velat låta sig frälsas

men hindrats af den andre. Här kanske barnen velat tro och frälsa sina själar men förhindrats af föräldrarne. Der skola de dock skiljas. Och har du genom Guds nåd kunnat öfvervinna alla dessa hinder och står nu bland fåren på den högra sidan, så skall du icke erfara någon smärtsam känsla, då du ser dina närmaste gå till det rum, som är beredt åt djefvulen och hans änglar. Här kanske du ofta gråtit vid tanken på huru smärtsam denna skiljsmessa skall blifva; men då skall du utan gråt och suckan kunna instämma: "Herre, dina domar äro rätta och sanna!" Om du, min vän, som ännu icke låtit dig frälsas, framhärdar i din otro intill den dagen, så skall det icke blifva bättre, eller din grämelse och förtviflan mindre, derföre att så många med dig blifva bortvisade. Dina bästa och käraste syndakamrater här skola blifva dina värsta plågoandar i fördömelsen och äfven du måste en dag instämma i den sången, att Herrens domar äro rätta. Då skola de orättfärdige få se, hvilken skilnad det är emellan den, som Gud tjenar, och den, som honom icke tjenar. Konsten att efterhärma Guds barn är utspelad, då Konungen uttalar det sista förfärliga ordet: *gå!*

Då måste alla orena, oheliga, egenrättfärdiga, skrymtare och de, som älska och göra lögnen, gå utanför i mörkret, der gråten och tandagnislan skall vara; och deras antal blifver stort på den dagen.

Det är visserligen en stor skilnad på de troende och icke troende redan här i tiden; men på den yttersta dagen skall denna skilnad framstå, sådan den i verkligheten är. Det är Konungen sjelf, som skall gifva menniskan hennes rätta plats på den dagen: till höger och venster om sin domstol. Der skall man få se de mest bjerta motsatser. Der blifver det ej fråga om, huru mycket de liknat hvarandra, fåren och getterna, de visa och de fåvitska, hvetet och ogräset, utan der skola de få sina platser efter sinnesbeskaffenheten. De på högra sidan stråla af glädje och fröjd och deras ansigten lysa klarare och renare än Moses ansigte, då han kom ned af berget och hade talat med Gud. Om nöd och fruktan icke mer besvärade ett Guds barn här i tiden, utan det i allo kunde vara hvad den inre, nya menniskan törstar efter, skulle man få se en öfvermåttan härlig syn redan här i jemmerdalen. Men tänk, hvad skall det ej blifva, då

det ädla guldet är skildt från slagget, det yttre plagget aflagdt, och vi blifvit förvandlade till hans belätes likhet! O, hvilken syn! På venstra sidan deremot, hvilka hemska, förtviflade anletsdrag! Kain sänkte sitt ansigte, då han förnam, att Gud visste hvad han hade gjort mot sin broder. På domens dag skola alla Jesu motståndare få se, höra och veta hvad de gjort både mot sin Frälsare och hans trogna, samt nödgas stå der och ej kunna komma undan. Tänk dig, hvilken grämelse, som skall bemägtiga sig de osaliga på den dagen! De veta med sig, att de en hel nådatid igenom förspilt och trampat under sina fötter den salighet, som de rättfärdiga nu äro i besittning af. Då skola de, som här varit förenade genom de ömmaste band, se hvarandra för sista gången. "Den ene varder upptagen och den andre qvarlåten". Make och maka skiljas åt, barn och föräldrar måste säga hvarandra ett evigt farväl. Kanhända, då den ene ville gå åstad för att höra Guds ord, bet den andre samman sina tänder öfver honom och traktetrade den fattiga själen med hotelser och de bittraste tillmälen; men då skall du få se dem, hvilka du så djupt föraktat och bespottat, vara

der du icke är, och med grämelse och vrede skall du få tiga och vänta på utslaget. Der, på högra sidan, kanske du får se ditt barn, som ofta fick gråta öfver ditt beteende och ditt obotfärdiga hjerta, stå strålande i outsäglig glädje. Hvad säger du — skulle du ej i dag vilja lemna denna verldens usla brunnar och söka målet i din Frälsares famn? Framhärdar du i din otro, så mognar du mer och mer för den domen: "Den, som ond är, vare ännu ondare!" Tänk aldrig, att du, enligt egna beräkningar, då du får lägligare tid, eller genom en omvändelse i elfte stunden, skall kunna undfly den tillkommande vreden. Med denna snara hafva många dragits till det yttersta mörkret. Vakna upp i dag, så slipper du att vakna, då det blir försent!

Utslaget blifver tvåfaldigt på Kristi dag. *Då skall Konungen säga till dem, som äro på högra sidan: Kommen, I min Faders välsignade, och besitten det riket, som är eder tillredt ifrån verldens begynnelse!* Med samma nådefulla *kom*, genom hvilket han i tiden inbjöd oss till sig, skall han ock tilltala sina får på den sista dagen. "Kommen, I min Faders välsignade!" I passen för mitt rike, ty I haf-

ven låtit Fadren välsigna eder med all andlig välsignelse i de himmelska tingen. I hafven trott på honom, som Gud sändt. "I ären vordne våra och Herrens efterföljare, och i edert stora betryck anammaden I ordet med den Helige Andes fröjd" (1 Tess. 1: 6). "I hafven icke vacklat i alla bedröfvelser" (1 Tes. 3: 3). "I hafven genom Anden skickliggjorts att delaktige varda i de heligas arfslott i ljuset". "Kommen nu och besitten det riket, som är eder tillredt ifrån verldens begynnelse!" Du kan vara viss på, min dyre vän, att äfven du på den dagen skall igenkänna din herdes röst, som du så ofta lyssnat till här i tiden, ty han skall icke förvandla eller förställa den. Han har oaflåtligen ropat sitt *kom*, då du stod färdig att låta förirra dig från den rätta vägen. Han har mer än en gång med sin närvaro stillat stormen och låtit sina kärleksfulla blickar lysa in i ditt förtviflade hjerta, och detta har kommit dig att längtansfullt ropa: Kom snart, Herre Jesus! Nu skola vi ej mer behöfva ropa efter vår dyre Jesus, utan nu skola vi få vara der han är. Här ropade vi till honom "utur djupen", här tackade vi honom och välsignade Gud och vår Herres, Jesu Kristi, Fader. Ja,

huru låter det ej, då Guds barn komma tillsamman eller äro ensamma! Det är alldeles som en viss man en gång sade: "De sammanblanda bön, tack och lof och syndabekännelse, så att det blir ingen reda med något". Går det så för dig, att det icke blir någon reda med något, så kom ihåg, att din Fader kan reda ut det för dig, och du kan vara viss på, att han gör det ock; ty han ser icke på den yttre ordningen eller formen, utan han ser till hjertat. Allt ifrån verldens skapelse har det varit den gode Gudens sinnelag att endast gifva. Andra gudar kräfva, men vår Gud gifver. Den mannen i liknelsen, som fått det ena pundet, hade säkert en sådan gud; åtminstone handlade han så med den gåfva, som han hade fått. Se efter i böckernas bok, så får du se huru Gud ifrån den första ört, som han lät växa till menniskans nytta, har hållit på att gifva allt intill enfödde Sonen, och "än har han väl mer än det, som han dig gifva kan" (2 Krö. 25: 9). Det sista, du nu får, är *ett helt rike!* Ett evigt rike, ett rike, som icke bäfva kan, ett rike, der idel salighet och ostörd frid äro grunddragen. I det riket suckar ingen mer, i det riket saknas ingen och

intet. O, du härliga rike! Vid denna sista dom skola menniskans gerningar blifva de vittnen, som Konungen skall vädja till vid fällandet af det utslag, som både de rättfärdige och de orättfärdige skola få. *Ty*, säger han, *jag var hungrig, och I gåfven mig att äta; jag var törstig, och I gåfven mig att dricka; jag var husvill, och I herbergeraden mig; naken, och I klädden mig; jag var sjuk, och I besökten mig; jag var i fängelse, och I kommen till mig.* Ja, det är sig likt — der Jesus är, der vilja ock hans barn vara: ej i afsigt att *förtjena*, utan för att *tjena* med den gåfva, som de hafva fått. Det är för dem ingen tung börda eller skyldighet, som de blifvit ålagda att utföra. Nej, de hafva icke gjort dessa gerningar, drifna af pligten, ty de veta icke om dem; utan de äro frukter, utgånga från det goda hjertats fatabur. De hafvo aldrig haft den ringaste tanke på att med dessa gerningar medverka till den gudomliga nåden. Men allt nog, här drager Konungen fram en rad med goda gerningar. Dessa fattige hafva gjort hvad de kunnat; de hafva icke ens dragit sig undan för fattigdomens skull. De hafva icke tänkt så här: "Han månne väl icke komma hit för att stanna öfver

natten; jag har ingen passande bädd att låta honom hvila uti, icke heller sådan mat, som passar att gifva åt honom, inga kläder, som jag kan vara af med; icke heller duger jag till att besöka en stackare i fängelset”. Nej, dessa fattige hafva verkligen gjort allt det, som domaren säger, utan att veta derom. De som äro skapade i Kristus Jesus till goda gerningar, de lefva beständigt deruti; men de som blott tillskapa goda gerningar, de hafva sina vissa tider att utföra dem på, och stackars den, som råkar påminna en sådan om utförandet af någon god gerning före den bestämda tiden! Kommer du efter den tiden, får du veta, att han uppfylt sin pligt för flera år tillbaka. Kommer du i förtid och säger: “Verka, medan dagen är, natten kommer, då ingen kan verka”, så får du veta, att det är annat att göra i dag än att besöka en fattig i häktet. “Det har blifvit så litet på åkrarne i år; brunnen har sinat ut; huset har man fått kosta på så mycket; så mycken sjukdom och omkostnader på alla områden”. O, hvad den obotfärdige skrymtaren vrider sig åt alla håll! Och till råga på eländet, kanhända en sådan står främst i någon kristen församling ibland oss! Men de

som nu stå färdiga att ingå i riket, de veta mer än kärt är, hvad de *icke* hade gjort; huru mycket de uraktlåtit, och huru de i allt varit tröga att löpa hans budords stigar. Men de påminnas ej härom, ty för sådant hafva de städse dömt sig sjelfva och bedt om nåd och hjelp att komma ifrån. Du skall en dag få se, om du blott i tålamod uthärdar, att din Fader gifver stor lön för liten möda. Vidare säger Herren: *Sannerligen säger jag eder: Allt hvad I hafven gjort en af dessa minsta mina bröder, det hafven I gjort mig.* Gud hjelpe oss att vara trogna i det lilla, ty äro vi icke det, hvem skall då få oss det som mer är! "Vi få mycket godt, om vi frukta Gud, fly synden och göra det godt är" (Tob. 4: 23). "Och medan vi nu hafva tid, låtom oss göra godt mot alla, men allra mest emot dem, som äro våra medbröder i tron" (Gal. 6: 10).

Till sist vänder Konungen sig till dem, som stå på hans venstra sida, med dessa förfärliga orden: *Gån bort ifrån mig, I förbannade, till evinnerlig eld, som åt djefvulen och hans änglar tillredd är!*

Min dyre vän, många tusen gånger har du med ord och handling bortvisat din Frälsare,

som aldrig gjort och aldrig velat göra dig annat än godt, och genom ditt beteende har du bortstött den genomstungna handen, som så ofta klappat på ditt hjerta. Det har lyckats för dig att allt fastare tillsluta ditt hjertas dörr och att lefva ostörd i dina synder kanske under en lifstid af sjuttio eller åttatio år. Nu är det slut på säkerheten, lugnet och sömnen. Alla dina *nej* skola falla tillbaka öfver dig, som ett åskslag, då han, som sitter på tronen, uttalar sitt sista, oföränderliga domslut: *gå bort ifrån mig! Då måste* du sjelf *höra och — lyda!* Sedan får du vara i fred för Jesus, läseriet, de troende och allt, och för ditt långvariga och trogna arbete i djefvulens tjenst får du icke ens en droppe vatten till lön. Du har sjelfvilligt stannat qvar i synden, du går ur tiden oförändrad och vet, att "den en ond väg går måste en gång falla" (Ord. 28: 18). Domaren säger icke, att dessa osaliga äro *hans* förbannade; nej, han var kommen att välsigna, och han är icke orsak till någons fördömelse; men derigenom, att menniskan qvarblifver i sina synder, slutar hon i det tillståndet, öfver hvilket Guds vrede hvilar. "Min vredes eld uppflammar och den brinner intill afgrunden"

(5 Mos. 32: 22). Hans nåd varar hela lifstiden, men hans vrede i evighet. På tjugu ställen har jag sett i bibeln i både gamla och nya testamentet, och flera torde finnas, att Gud kan blifva vred. Så klagar han så här hos profeten: "I hafven upptändt min vredes eld, den evinnerligen brinna skall" (Jer. 17: 4). Då menniskan kommer utom nådatidens gräns med sina synder, då är det slut med den trösten, att Gud är nådig. När jag tänker på, huru skrymtaren och verlden i allmänhet använda Guds nåd, kännes det, som om hjertat ville brista i mitt bröst. De trösta hvarandra med, att Gud är nådig, och att han förkastar visst ingen, som kommer till honom, oaktadt de ej veta om någon ny födelse eller någon öfvergång från döden till lifvet. Ja, om du blott komme, du arge skalk, innan det blefve för sent, så skulle du få smaka på annat! Det är Guds stora nåd och godhet, som gör, att du ej får komma in i himmelen med ditt oomvända hjerta. Tänk, om girigbuken komme dit, huru han skulle försöka att rifva till sig allt! Det var nåd, att Herren satte ängeln med ett bart huggande svärd, att förvara vägen till lifvets träd (1 Mos. 3: 24.) Dessa, som dragit

öfver sig Guds vrede, omnämnas icke här såsom några grofva syndare. Men en "underlåtenhetsynd" är lika väl synd i Guds ögon som öfverträdelse. De torde hafva gjort mycket, som i och för sig var godt, men de hafva icke gjort det åt Jesus. Domaren uppräknar blott hvad de *icke* hade gjort; hvad godt de gjort omnämnes ej, det hafva de talat om sjelfva, så att det må vara nog. De stå der på den dagen med samma sinnelag och med samma fariseiska gensvar: "När sågo vi dig och hafva icke tjent dig?" Tänk ändå, att verkligen hafva varit med om att arbeta för en god sak, haft sällskap med de visa jungfrurna, profeterat i Herrens namn och i det namnet utdrifvit djeflar, och ändå till sist få gå bort i evig pina! — *men de rättfärdige till evinnerligt lif.*

Så är då detta de båda utslag, som komma att fällas vid Jesu sista ankomst, och som gälla för oss alla.

"Öppna nu för Jesus här,
Så skall han öppna för dig der!"

Gode Frälsare! Behåll och bevara din lilla hjord och håll oss vid det ena, att vi ditt namn frukta, så att vi må aktas värdiga att med fröjd ställas inför ditt ansigte! Hjelp oss,

att vi ej må lida skeppsbrott på tron, utan att vi må hinna fram till det rike, der du, Herre, sitter på din härlighets tron, en Konung till evig tid! Amen.

"Han kommer snart, vår Jesus.
O, syskon, må vi då
Ej kifvas under vägen,
Om hvad vi ej förstå.
O, glömmen ej: vi äro
Ju lemmar i en kropp,
Och hafva blott en Herre,
En Gud, en tro, ett hopp.

Han kommer snart, vår Jesus.
Vår pröfvotid är kort.
Snart skola jordens dimmor
För evigt dunsta bort.
Snart skall den förlåt brista,
Som hindrar oss att se
Vårt hem och våra kära,
Vår Gud och Frälsare".

När han kommer.

ÄR Menskosonen kommer
I all sin härlighet
Att döma jordens slägten,
Ännu ej någon vet.
Men visst och säkert är det,
Han komma skall en gång.
Må vi blott troget bida,
Vår väntan ej blir lång.

Då inför honom skola
Församlas alla folk.
Ej någon kan undslippa,
Så lärer nådens tolk.
Och Herden sjelf skall skilja
Sin hjord från getterna;
Se'n kan ock ingen mera
En get för fåret ta.

Och på sin högra sida
Han ställer alla dem,
Som lydt hans röst och väntat
Att gå med honom hem.
Men dem, som ej hörsammat
Den hulde Herdens röst,
De visas bort för evigt,
Förutan hopp och tröst.

Till dem, som inför tronen
På högra sidan stå,
Den Helige skall säga:
Med mig I nu fån gå
In i det allmagtsrike,
Min Fader er beredt.
O, kärlek utan like,
Som ger hvad ingen sett!

Det arf, jag eder gifver,
Åt eder tillredt var,
Långt innan verldens grundval
Blef lagd, och sol sken klar.

Men Fadren uti ljuset
Var verksam äfven då
Och stälde till i huset,
Att rum vi skulle få.

Hvad saligare möte
Kan tänkas på vår jord,
Än då uti Guds himmel
Vi sitta vid hans bord!
Der intet störer friden,
Se'n alla hunnit fram,
Som trott och lydt och funnit
Sitt allt uti Guds Lam!

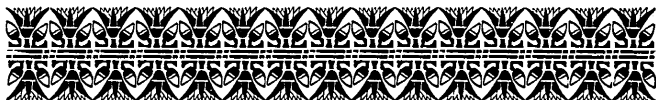

EN PREDIKAN

—ÖFVER—

ESAIAS 9: 1—7

Hållen juldagen, 1880
i Brooklyn, N. Y.

ESAIAS 9: 1—7.

I Guds, Fadrens, Sonens och den Helige Andes namn.

"VÄLSIGNAD vare han, som kommer i Herrens namn! Hosianna i höjden!" "Du gjorde väl, att du kom!" Med en sådan helsning och ett så hjertligt välkomnande blef en gång ett Guds sändebud mottaget på jorden af en själ, som sökte nåd från himmelen. "Du gjorde väl, att du kom!" Med dessa orden välkomnades Petrus af Kornelius, om hvilket vi kunna läsa i Apg. 10: 33. Ju större den ankommande personen, ju större ära för den mottagande, och desto välkomnare besöket, ju större nöd, ju kärkomnare hjelpen; ju ömmare möte, ju större glädje, ju mer af hjertat gående det utropet: "du gjorde väl, att du kom!" I Sak. 9: 9 heter det: "Fröjda dig

storligen, du Sions dotter, jubla, du Jerusalems dotter! Si, din Konung kommer till dig, rättfärdig, segerrik, ödmjuk och ridande på en åsna och på en åsninnas fåle". "Si, din konung kommer", så talade Herren fordom genom sin profet Sakarja, och så talar han ännu i dag genom sina tjenare. Sjelf säger han: "Si, jag kommer; i boken är skrifvet om mig". Länge var han väntad, och för hvarje försäkran om hans kommande, tändes ånyo det hopp, som var nära att slockna. Men för hvarje år, som sjönk i tidens haf, utan att löftet uppfylldes, tilltog också otro och vantro, och många menade: han kommer icke. Då och då uppträdde en Herrens profet, som ropade: Si, dagen! Si, han kommer! Detta gladde många fattiga syndares hjertan, så att de redan i tron kunde sjunga: "Lofvad vare han, som kommer i Herrens namn!" De väntade, och månne de väntade förgäfves? Nej, Herrens löften stodo fasta äfven den tiden. "Jag skall gifva eder den ände, som I vänten efter." Högre besök, än då Gud i mensklig natur kom hit till oss på jorden, kan ej tänkas. Alla Guds barn förklara sin fägnad öfver Jesu ankomst, då de i sina hjertan vid hans krubba säga:

"Herre Jesus, du gjorde väl, att du kom! Du kom i en välsignad stund. Evigt vare du prisad af alla änglar och helgon i himmelen, och af oss, fattige syndare på jorden; ty du är den sol, som lyser beständigt och utan nedergång i vår Faders rike, och i ditt ljus se vi ljus!"

Jesu födelse och uppenbarelse i köttet kallas i Guds ord ett besök, en ankomst, ett kommande. I tron ropades: "Välkommen! Hjelten, ljuset, Herren kommer!" Och då han kom, efterlängtad i fyra tusen år, ropades: "En soluppgång af höjden har besökt oss" (Luk. 1: 78), och jag föreställer mig de väntandes glädje, då den efterlängtade gästen framträder. Hosiannaropet höjdes: "Välsignad vare han, som kommer i Herrens namn". Det var profeteradt, att han skulle komma. Profetian gick i fullbordan, och, då han kom, kom han icke tomhändt. Visserligen såg det snöpligt ut vid hans vagga, då herdarne kommo på besök till honom; men om än halmen stack fram kring hans hufvudgärd, sågo de deri ingenting annat, än "ett rosenrödt snöre på en hård och skroflig mur" (Jos. 2: 15). Om än de vise männen förvånades öfver slottets låga tak, så lemnade dock denna förvåning

snart rum för beundran öfver hans i krubban allt omfattande kärlek. "De uppläto sina håfvor och skänkte honom guld, rökelse och myrra". Deras af den långa resan styfva knän mjuknade och gåfvo villigt med sig: "de föllo ned och tillbådo honom". Om du, som är här i dag, hade varit nära vid detta tillfälle, hade du kanske hånlett åt de *vises galenskap:* att knäböja för ett det fattigaste barn, nedlagdt i en krubba! Hvilken underbar tafla: ett litet barn, omlindadt med några linnedukar och lagdt på strå! O, min Gud, huru underlig är du icke, som gifver din Son en sådan bädd! O, du underbaraste och härligaste barn, födt i ett stall och nedlagdt på hö och strå! Välkommen, du himmelske vän, "att för oss arma fullborda Guds lag, att vi bland helgon få sitta vid borden, Herre, en gång på fulländningens dag" etc.

Hos profeten Esaias 9: 1. läsa vi följande välsignade jultext: *Dock skall töcknet icke stanna öfver det land, hvaröfver det varit hopträngdt* o. s. v.

Med anledning af profeten Sakarjas redan anförda ord: "Han kommer, rättfärdig och segerrik", samt af hvad vi redan anmärkt, att

han ej kom tomhändt, då han kom, vilja vi i korthet ur den upplästa texten framplocka några af de håfvor, han förde med sig. I andra versen af redan anförda kapitel läsa vi: "Det folket, som vandrar i mörkret, skall se ett stort ljus. Öfver dem, som bo i mörka skuggors land, skall ett ljus skina". Han kom således med ljus, icke för att bränna utan för att upplysa dem, som bo i mörka skuggors land. "Jag är verldens ljus", säger han sjelf, och hans apostel säger om honom: "Han var det sanna ljuset, hvilket upplyser alla menniskor, som komma i verlden. Han var lifvet, och lifvet var menniskornas ljus" (Joh. 1). Ja, Gud vore lof! Nu är Simeons väntanstid tilländalupen. Nu börjar Hanna tala om honom till alla dem, som i Jerusalem väntade förlossning. Det började i sanning blifva ljus i många syndares hjertan. Herdarne, som under natten höllo vård öfver sin hjord, fingo ock erfara strålarne af rättfärdighetens sol, uppgången med salighet under sina vingar, så att ock de kunde instämma med i änglsången: "Ära vare Gud i höjden, frid på jorden och menniskorna en god vilje!" och så få vi fattige syndare sjunga ännu i dag; ty Guds barn ha den stora för-

månen att kunna fira tre hundra sextiofem juldagar om året. Och om än icke alla äro ljusa utan synas mörka för våra ögon, så äro de dock juldagar, på hvilka vi kunna sjunga: "Detta är den dagen, som Herren gör. Låtom oss på honom glädjas och fröjdas". "Ära vare Gud i höjden, så att fröjden genljud ger kring verlden all". Och hvarken djeflar eller onda menniskor eller förstadömen eller hvad det än vara må kunna hindra dig, fattiga Guds barn, att sjunga, derest ditt hjerta fått den arten, att du med Hanna vill bekänna din Frälsare. Nog skola våra fötter blöda mer än en gång under löpandet i hans fotspår. Nog skola vårt hjertas känslor mer än en gång hvälfva sig i vårt bröst, under det vi vandra med honom genom jemmerdalen; men hvad betyder väl allt detta mot den härlighet, som skall uppenbaras på oss! På samma gång, som Jesu födelse var ett glädjeämne och en af hjertat efterlängtad uppfyllelse af Guds löften för somliga, blef den för andra en orsak till stor bedröfvelse och förskräckelse; ja, till ett tjockare töcken än det, som fordom var sammanträngdt öfver Sebulons och Naftalis land. Dessa delar af det heliga landet hade sin benäm-

ning efter de två Jakobs söner, Sebulon och Naftali, hvilka en tid bodde tillsammans i lugn och frid. Omsider inträngde den Syriske konungen Benhadad i deras områden och förhärjade dem, hvarom vi kunna läsa i 2 Kon. 13: 5. Denna förödelse var det töcken, som hvilade öfver det af den förra tiden föraktade Sebulons och Naftalis land, och hvarom Esaias talar. Men skriften talar ock om ett annat mera tjockt och ogenomträngligt töcken, om hvilket Jesus sjelf säger i Joh. 9: 33: "Till en dom är jag kommen i denna verlden, att de, som se, skola varda blinde". Efter eröfringen af Syrierna kunde Sebulons och Naftalis stammar hafva förenat sig med Israels rike; men till hvilket rike skola de sluta sig, som emotstå den Frälsare, uti hvilken allena är salighet? För dem återstår endast domens förbidelse och eldens nit, som skall förtära motståndarne, om de framhärda till slutet i otro. Tänk, huru underligt! Då Jesus framträder, blifva många glada och åter andra förskräckta och bäfvande. Många emottaga honom i sina hjertan till frälsning; andra åter förkasta hans nåd och gå förlorade. Hos Haggai 2: 7, 8 säger Herren: "Ännu en gång, inom kort, skall jag

skaka himmelen och jorden och hafvet och det torra, och jag skall skaka alla hednafolken, och alla hednafolkens skatter skola komma, och jag skall fylla detta hus med härlighet, säger Herren Sebaot". Esaias hafver rätt talat: "Du skall göra folket talrikt och dess glädje stor". "Hvad skall han mer göra sin vingård, det han honom icke redan gjort hafver?" Allt hafver han väl bestält. De döfve låter han höra och de dumme tala. Tack och lof! Han kommer hit till oss på jorden och uppenbarar det frälsningsråd, som vår Fader från evighet haft om oss. Och hvad var det? Jo, hör, och hör om igen: "Ty så älskade Gud verlden, att han utgaf sin enfödde Son, på det att hvar och en som tror på honom skall icke förgås, utan få evinnerligt lif" (Joh. 3: 16). O, djup af barmhertighet, under af nåd! "Ordet vardt kött och bodde ibland oss". Åra vare Gud, ära vare hans Son, och ära vare den Helige Ande, och menniskors barn en god vilje! Gud, den store och Helige, utförer ett verk, hvilket ock änglarne lyster se.

"Hör, vänner, allihopa,
Hur' änglarne de ropa
Och båda er fröjd".

"I dag är eder född Frälsaren, som är Kristus, Herren, i Davids stad". Må ingen af eder, som äro här församlade, tiga med detta ropet utan högt utbasuna öfver allt i dessa mörka städer: "I dag är eder född Frälsaren"! Icke vill väl någon af eder vara med ibland dem, som en gång måste höra: "Jag känner eder icke". Så visst som du är en menniska, är du ock följaktligen med bland det folket, som "han gör talrikt". Men har han ock fått göra "din glädje stor"? Du har hört mycket om honom; huru han kom till jorden, led och dog för våra synder o. s. v. Men, kära själ, vill du till himmelen, så sök icke den lefvande bland de döda. "Han är icke här, han är uppstånden". Du har hört mycket om hans väldiga gerningar det ena året efter det andra. Du har fått mycket af det goda, som han gör folket, alltså: du har fått med af hans gerningar, men intet af hans glädje. Och det är visst, att så länge man är främmande för den *verkliga* glädjen i Gud, så är ock allt hvad Jesus gjort och lärt blott och bart en tom kunskap. Men helt annat blir det, då verldens ljus, Jesus, får upplysa det mörka rummet, menniskohjertat. Då framstår Jesu verk och lära i en helt

annan dager, och då medföljer glädje och fröjd vid betraktandet af hans härliga gerningar.

Profeten säger: "Inför ditt ansigte skola de glädjas" o. s. v. Ja, Gud vare lof! Hvem kan göra annat än glädjas åt en sådan Konung, ty han gör hvad ingen annan kan göra, "ty han skall sönderbryta deras bördas ok och deras plågares staf och deras skuldras gissel likasom i Midjans tid"! Då hjelparen kommer, tager nöden slut, slut på slafveriet, slut på plågarens slag, slafvarne blifva fria. Nu är den Gideon kommen, "som öfver Jakobs hus en Herre vara skall". Helvetets Midjaniter skola ej mer plåga Herrens folk. Ett evigt sabbatår är ingånget, och ingen behöfver träla mer. Håll ej på dina bojor, du under lagen försmäktande själ; sitt ej qvar i fångahuset och arbeta på värdighet att komma ut, ty fängelseportarne äro sönderslagna. Det är ej på grund af eget arbete du befrias, ej på grund af egen värdighet, utan genom förbundsblodet är det, som fångarne utsläppas ur kulan. O, du liknar en förskrämd fågel, hvilken, oaktadt buren är öppen, ej vågar flyga ut i det fria. Ännu en gång hör: "Ty deras bördas ok och deras skuldras gissel och deras plågares staf skall du

sönderbryta likasom i Midjans tid". Du kan få göra ett saligt byte nu, min vän. Fursten af Davids hus har ock ett ok att lägga på sina efterföljare, en börda för dig att bära. Men hvilken skilnad! Du som länge gått krokig och mycket lutande för den svåra bördans skull, låt nu Herren byta om bördor. Den som han ger dig är "lätt, och oket är lustigt". Önskar du blifva rak i ryggen och lätt på foten, så tag Herrens börda uppå. Om någon sett en luftballong, så vet han att den är lättare än den omgifvande luften, då den är fyld med gas, och i stället för att sjunka eller tryckas ned mot jorden, förmår den att bära en rätt betydlig tyngd upp mot rymden. I stället för att bäras förmår den att bära. Sammalunda är det ock med Herrens bördor; de trycka ej nedåt utan uppåt. Herrens ok är ej ett skuldrornas ris eller gissel. Du behöfver ej frukta, att det skall söndergnaga dina axlar. Nej, nej! det är ett lätt och lustigt ok; just ett sådant, som du behöfver, och afpassadt efter din styrka. Det är smordt med "salfva från Gilead, dina skuldror till evig läkedom". "Och deras plågares staf", säger profeten. Icke heller den skall mera lyftas, ty den är sönderbruten. Hjelten,

som heter *El* (kraft), sönderbröt den. Frukta således icke, du lilla hjord, ty ett annat regeringssätt har bragts å bane, och dess grundlagar äro nåd och barmhertighet. Förkrossade rör och slocknande vekar skola nu framdragas inför Konungen i hans härlighet, icke för att bortkastas eller helt utsläckas, utan för att stärkas och tändas ånyo; uslingar komma nära, och bortkomna hemkallas. "Hvarje slamrande krigsrustning och hvarje mantel, som varit vältrad i blod, skall uppbrännas, af eld förtäras". Och hvarför det? Jo, det barn, som blifvit födt, den Son, som är oss gifven, är en härskare i fridens rike, der ingen osämja eller ofrid kan råda. Gud var lof! Fridens furste stiger ned på vår jord, och der han får inträda och taga folkens hjertan i besittning, tystnar krigslarmet, och de blodiga rustningarne kastas åsido.

Det omförmäles i gamla legender, att då Karl den tolfte af Sverige föddes, tedde sig ett stort svärd på himmelen, hvilket tyddes så, att han skulle blifva en stor härförare och utgjuta mycket blod. Äfvenså berättas om Alexander den store af Macedonien, att han föddes med en blodkula i ena handen, hvilken

tillfällighet uttyddes så, att han skulle utgjuta floder af blod. Då fursten af Davids hus föddes, visade sig ett annat järtecken; men det var af ett helt annat slag och betydelse. Matteus berättar, att "när Jesus var född i Betlehem i Judeen, i konung Herodes' tid, si, då kommo vise män ifrån österlanden till Jerusalem och sade: Hvar är den nyfödde Judakonungen? ty vi hafva sett hans stjerna i österlandet och hafva kommit för att tillbedja honom". Stjernan är hoppets och fridens sinnebild. Hvilket annat tecken kunde väl bättre passa att bebåda hans ankomst än fridens sinnebild? Då blodsutgjutare och vilddjur i menniskohamn födas, och deras födelse bebådas genom åtskilliga tecken, vill det synas som om sjelfva himmelen ville gifva ett varningstecken åt menniskorna, så att de må taga sig till vara för dem. Då Sions Konung föddes, gaf himmelen en fridsvink åt menniskors barn. Han skulle ej *kräfva* blod, utan *gifva* sitt eget. Han föddes ej med blodkulor i sina händer, men han dog med *genomstungna händer*, och stadfästade fridsförbundet (se Es. 54: 10) med sin död och sitt heliga blod, såsom Paulus säger i Ef. 2: 13—17: "Men genom Kristus

Jesus hafven I, som fordom voren fjerran, nu kommit nära genom Kristi blod. Ty han är vår frid, han, som af de båda har gjort ett och har nedbrutit den stängande skiljemuren, fiendskapen, i det han genom sitt kött afskaffade budens lag, som var gifven i stadgar, på det han af de två skulle skapa en enda ny menniska i sig sjelf, stifta *frid* och med Gud försona dem båda i en kropp genom korset, på hvilket han dödade fiendskapen. Och han är kommen och har genom evangelium bådat eder frid, som fjerran voren, så ock dem, som när voro".

"En Son är oss gifven, hvilkens herradöme är på hans axlar och hvilkens namn är Underlig, Råd, Stark Gud, Evig Fader, Fridsfurste. På storheten af hans herradöme och på friden skall ingen ände vara, uppå Davids tron och i hans rike, att han skall upprätta och stärka det med dom och rättfärdighet ifrån nu allt intill evighet. Herren Sebaots nitälskan skall göra detta". Icke underligt då, att alla företräden komma hans folk till del. Ingen nöd är så svår, ur hvilken ej denne hjelparen förmår hjelpa. Ingen fattigdom så tryckande, att han ej kan förbyta densamma i rikedom,

ingen rådvillhet så tillkrånglad, den han ej kan utreda. Ja, säg, är det icke saligt att hafva fått en sådan konung? Vill du icke, min vän, träda under detta barnets baner på denna morgonstunden och blifva en segervinnare med honom? I dag fira vi hans födelsedag, som är den 1880:de. Och då du i tal och skrift begagnar detta årtal, bevisar du ju dermed att du tror på hans ankomst i köttet. Låt blott icke denna tro vara en blott kunskap eller ett antagande, utan låt den blifva lefvande; ty kommen är han, det är en evigt gällande sanning. Och vill du nu för evigt blifva salig, *så tro på honom!* Amen.

UNIVERSITY OF CHICAGO
47 552 541